

ALÞÝÐUSAMBAND ÍSLANDS

Alþingi

Erindi nr. P 131/1163

komudagur 5.4.2005

Alþingi

Nefndarsvið
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 4. apríl 2005
Tilvísun: 2005030077

Efni: Umsögn um frumvarp til breytinga á lögum nr. 90:2003 um tekju- og eignarskatt, 137. mál.

Með þessu frumvarpi er lagt til að opinber birting og framlagning álagningar- og skattskrár landsmanna verði lögð af. Alþýðusambandi Ísland telur ekki ástæðu til þess að afnema núverandi ákvæði laganna þar sem þau hafa stuðlað að auknu aðhaldi gegn skattsvikum og eins má fullyrða að það stuðli að ákveðnu gegnsæi um launakjör forystumanna í atvinnulífi og opinberri þjónustu. Eins og fram kemur greinaragerð með frumvarpinu er hér ekki um einsdæmi á norðurlöndunum og hafa sambærileg rök einmitt legið þar til grundvallar.

Alþýðusambandið mælir því gegn samþykkt þessa frumvarps.

f.h. Alþýðusambands Íslands

Gylfi Arnbjörnsson
Framkvæmdastjóri ASÍ

*Alþingi
Erindi nr. P 131/1273
komudagur 13. 4. 2005*

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 12. apríl 2005

Efni: Umsögn BSRB um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt og eignaskatt, 137. mál.

BSRB er hlynnt greiðu aðgengi að öllum upplýsingum um kaup og kjör í samféluginu, auk þess sem birting skattskrár stuðlar að eðlilegu aðhaldi í þjóðféluginu.

BSRB mælir gegn þessu frumvarpi.

f.h. BSRB

Svanhildur Halldórsdóttir
Svanhildur Halldórsdóttir

Félag löggiltra endurskoðenda

*Alþingi
Erindi nr. P 131/1305
komudagur 14.4. 2005*

Reykjavík 12. apríl 2005
Tilv. FLE 17-2005

**Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
c/o Stefán Árni Auðólfsson, nefndarritari
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík**

Málefni: Frumvarp til laga um tekju- og eignarskatt, 137. mál, birting skattskrár.

Með bréfi dags. 30. mars sl. óskaði Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis Íslands eftir umsögn Félags löggiltra endurskoðenda (FLE) um ofangreint málefni.

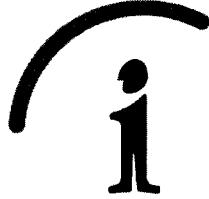
Samkvæmt samþykktum félagsins sendi stjórnin ofangreint erindi til álitsnefndar FLE. Á fundi sínum í dag tók álitsnefndin málið til umfjöllunar og taldi hún að ekki væri tilefni til sérstakrar umsagnar um það af hálfu Félags löggiltra endurskoðenda.

Stjórn FLE er fyrir sitt leyti sammála niðurstöðu álitsnefndar.

Virðingarfyllst,
Félag löggiltra endurskoðenda

Sigrður B. Arnþórsson
formaður

*Alþingi
Erindi nr. P 131/1328
komudagur 15.4.2005*

Alþingi
Efnahags- og viðskiptanefnd
150 REYKJAVÍK

Persónuvernd

Rauðarárstíg 10 105 Reykjavík
sími: 510 9600 bréfasími: 510 9606
netfang: postur@personusvernd.is
veffang: personusvernd.is

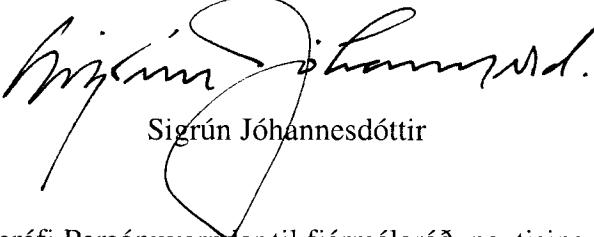
Reykjavík, 14. apríl 2005
Tilvísun: 2005030191 ISE--

Persónuvernd hefur borist erindi yðar, dags. 30. mars sl., þar sem þess er óskað að Persónuvernd skili umsögn um frumvarp til laga um breytingar á lögum um tekjuskatt og eignarskatt nr. 90/2003. Breytingarnar varða 98. gr. laganna og með þeim lagt til að opinber birting álagningar- og skattskrá landsmanna verði lögð af.

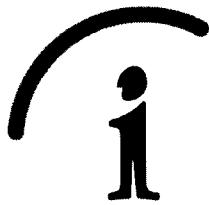
Vegna mikilla anna hjá Persónuvernd hefur henni því miður ekki reynst unnt að vinna skriflega umsögn um frumvarpið innan umrædds frests, en lýsir sig til reiðubúna til að mæta á fund Efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis til að reifa sjónarmið stofnunarinnar varðandi málid.

Hins vegar fylgja bréfi þessu, til skyringar varðandi afstöðu stofnunarinnar, afrit af tveimur bréfum sem Persónuvernd hefur sent frá sér varðandi opinbera birtingu álagningarskrár og skattskrár. Í öðru þeirra má m.a. finna umfjöllun um forsögu þessara mála hjá tölvunefnd, forvera Persónuverndar.

Virðingarfallst

Sigrún Jóhannesdóttir

Hjálagt: -Afrit af bréfi Persónuverndar til fjármálaráðuneytisins, dags. 28. janúar 2004.
-Afrit af bréfi Persónuverndar til kvartanda, dags. 14. júní 2004.

Fjármálaráðuneytið
Arnarhvoli
150 REYKJAVÍK

Persónuvernd

Rauðarárstíg 10 105 Reykjavík
sími: 510 9600 bréfasími: 510 9606
netfang: postur@personusvernd.is
veffang: personusvernd.is

Reykjavík, 28. janúar 2004

Tilvísun: 2004010019 MS--

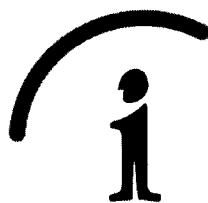
Persónuvernd, sem tók til starfa hinn 1. janúar 2001, og áður Tölvunefnd, hafa jafnaðarlega borist fyrirspurnir varðandi opinbera birtingu álagningarskrár. Nú hefur Persónuvernd til umfjöllunar kvörtun [] yfir því að „skattstjórinn í Reykjavík veiti almenningi aðgang að framangreindum skrám ár hvert skv. 98. gr. laga nr. 75/1981“, nú lög 90/2003, um tekjuskatt og eignarskatt. Telur [] birtingu þessara persónuupplýsinga stangast á við rétt hans til að njóta friðar um einkahagi sína, sem tryggður er í 71. gr. stjórnarskráinnar og 8. gr. mannréttindasáttmála Evrópu. Með kvörtuninni fylgdu afrit bréfa sem lögmaður [] ritaði með skattframtali hans til skattstjórans í Reykjavík, en þar er sá skilmáli gerður að almenningi verði ekki veittur aðgangur að upplýsingum úr framtali [], í skjóli heimildar í framangreinds lagaákvæðis.

Af tilefni framangreindrar kvörtunar, og áður en Persónuvernd tekur hana til frekari athugunar, hefur verið ákveðið að beina til fjármálaráðuneytisins fyrirspurn um afstöðu þess til málsins. Er þess m.a. óskað að í svarinu komi fram hvort til umræðu sé að gera breytingar á ákvæði 98. gr. laga nr. 90/2003. Er minnt á tillögur starfshóps, sem skipaður var á árinu 1995, til þess m.a. að gera tillögur að breytingum á fyrirkomulagi birtingar upplýsinga úr álagningarskrám. Í skýrslu hópsins var lagt til að ákvæði um **birtingu** álagningarskrár sbr. 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt (nú 98. gr. laga nr. 90/2003) yrði fellt niður. Rök hópsins voru þau að álagningarskrár eru í eðli sínu bráðbirgðaskrár sem eðlilegt sé að nota sem vinnuskjöl en ekki til opinberrar útgáfu. Mikilvægt væri að leggja þess í stað áherslu á vandaða útgáfu skattskrár sérstaklega í ljósi þess að þær séu réttari, þ.e. það séu skrár þar sem skattstjóri hafi eftir atvikum leiðrétt upplýsingar um opinber gjöld manna og lögaðila. Þá skal minnt á að þegar ofangreind skýrsla var gerð giltu lög nr. 121/1989, um skráningu og meðferð persónuupplýsinga. Þau voru leyst af hólmi með lögum nr. 77/2000, um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga. Í 7. gr. laganna er að finna meginreglur um gæði gagna og vinnslu, sem ber að virða við alla meðferð persónuupplýsinga. *Þar segir m.a. að þess skuli gætt að persónuupplýsingar sem vinna skal með séu áreiðanlegar .*

Virðingarfyllst

Margrét Steinarsdóttir
lögfræðingur

Afrit: []

[]

Persónuvernd

Rauðarárstíg 10 105 Reykjavík
sími: 510 9600 bréfasími: 510 9606
netfang: postur@personuvernd.is
veffang: personuvernd.is

Reykjavík, 14. júní 2004
Tilvísun: 2004010019 MS--

Vísað er til fyrri bréfaskipta vegna kvörtunar yðar til Persónuverndar, dags. 5. janúar sl., er lýtur að því að skattyfirvöld á Íslandi veiti almenningi aðgang að álagningarskrá og skattskrá ár hvert. Var yður tilkynnt, með bréfi dags. 29. mars sl., að mál þetta yrði rætt á næsta fundi stjórnar Persónuverndar. Bréfi þessu fylgdi einnig afrit svarbréfs fjármálaráðuneytisins, dags. 10. mars 2004, við bréfi Persónuverndar, þar sem afstöðu ráðuneytisins til kvörtunar yðar var óskað.

Framangreindur fundur stjórnar Persónuverndar var haldinn hinn 30. apríl sl. og var þar ákveðið að láta framhald málsins ráðast af afdrifum frumvarps þess er varðar meðferð ofangreindra skráa og lagt var fram nú á vorþingi (þskj. 1324, 866 mál).

Framangreint frumvarp kom ekki á dagskrá á nýafstöðnu þingi og er því ekki breytinga að vænta á 98. gr. skattalaga að sinni. Í samræmi við ákvörðun stjórnar Persónuverndar á ofangreindum fundi skuluð þér upplýstir um afgreiðslur tölvunefndar, forvera Persónuverndar í málum varðandi álagningarskrá og um álit umboðsmanns Alþingis af tilefni kvörtunar til umboðsmanns yfir afgreiðslu tölvunefndar í máli varðandi birtingu fjölmíðils á upplýsingum úr álagningarskrám.

I.

I.

Afgreiðslur tölvunefndar í málum varðandi álagningarskrá.

1) Á árinu 1982 óskaði ríkisskattstjóri annars vegar álíts tölvunefndar á því að embættið léti aðilum utan skattkerfisins í té álagningarskrár gjaldársins 1982, með það fyrir augum að þeir gæfu þær út til sölu fyrir almenning. Hins vegar laut fyrirspurn ríkisskattstjóra að heimildum skattstjóra til að veita fjölmíðum upplýsingar um opinber gjöld einstaklinga og fyrirtækja, samkvæmt álagningarskrá framangreinds gjaldárs.

Niðurstaða tölvunefndar var sú að skattstjórum væri heimilt að veita fjölmiðlum upplýsingar um opinber gjöld manna samkvæmt álagningarskrám þann tíma sem þær liggja frammi til sýnis. Jafnframt taldi nefndin, að aðilar, sem ekki hefðu stjórvaldshagsmunu að gæta, ættu ekki að fá skrárnar í hendur, ef þeir hygðust gefa þær út til sölu fyrir almenning.

2) Í framhaldi af þessu barst tölvunefnd fyrirspurn um heimildir til útgáfu álagningarskrár og áframhaldandi útgáfu skattskrár. Leitaði nefndin umsagnar fjármálaráðuneytisins og ríkisskattstjóra um málið. Í umsögn sinni bentí fjármálaráðuneytið m.a. á, að framlagningarskylda tengist þeiri sérstæðu reglu skattalaga, að sérhver skattþeign hafi rétt til að kæra skatta allra annarra skattskyldra aðila. Þessi regla, að sá eigi sök sem vill (actio popularis), hafi verið studd þeim rökum í athugasemdum við fyrstu heildarlögin um tekjuskatt og eignarskatt "... að eðlilegt sé, að gjaldendur komi í veg fyrir of lágt tekju- og eignamat hjá öðrum." Var það niðurstaða ráðuneytisins, að það væri hafið yfir allan vafa, að heimil væri opinber birting úr skattskrám. Var ríkisskattstjóri í meginatriðum sammála fjármálaráðuneytinu.

Að fengnum framangreindum umsögnum ítrekaði tölvunefnd það álit sitt, að ekki væri heimilt að gefa út skattskrá samkvæmt 2. mgr. 98. gr. þágildandi tekjuskattslaga til dreifingar meðal almennings og að málshefjanda væri hvorki heimilt að gefa út álagningarskrá fyrir gjaldárið 1982 né heldur skattskrá fyrir sama ár.

Á árinu 1984 (l06. löggjafarþingi 1983-1984) var, með 8. gr. laga nr. 7/1984, gerð breyting á 98. gr. skattalaga. Þá var heimiluð opinber birting og útgáfa skattskráa.

3) Á árinu 1994 var óskað afstöðu tölvunefndar til birtingar fjölmiðla á áætluðum tekjum tiltekinna einstaklinga. Í niðurstöðu tölvunefndar var vísað til 98. gr. skattalaga, og tekið fram, að það ákvæði viki til hliðar hinum almennu ákvæðum laga nr. 121/1989 og heimili almennan aðgang að upplýsingum um álagða skatta og birtingu þeirra upplýsinga. Í niðurstöðu nefndarinnar sagði jafnframt:

„Samkvæmt þessu, og með vísun til þess að nefndin telur það hvorki vera á sínu valdi að takmarka aðgang fréttamanna að framangreindum skrám, né notkun þeirra eða birtingu á þeim upplýsingum sem þar koma fram, sér Tölvunefnd eigi efni til frekari afskipta hennar af máli þessu.“

Óskaði málshefjandi eftir því við tölvunefnd, að nefndin tæki mál hans til meðferðar að nýju, og var fallist á það. Í framhaldi af því óskaði tölvunefnd eftir umsögn ríkisskattstjóra um málið. Að fenginni umsögn embættisins, tilkynnti nefndin málshefjanda, að nefndin sæi, m.a. með vísun til þeirra sjónarmiða sem fram komu í umsögn ríkisskattstjóra sem rakin var í bréfi nefndarinnar, ekki efni til að breyta fyrri afstöðu sinni.

4) Loks hafði tölvunefnd til meðferðar mál varðandi fyrirtæki er hafði myndað skrá með upplýsingum úr álagningarskrá og hugðist dreifa upplýsingum úr skránni í bókarformi til sölu á almennum markaði. Það var niðurstaða tölvunefndar að umrædd skráning upplýsinga um tekjur úr álagningarskrám væri og hefði verið fyrirtækinu óheimil. Jafnframt var það niðurstaða nefndarinnar, að reglur tekjuskattslaga um takmarkaðan aðgang almennings að álagningarskrám á tilteknum auglýstum tíma, sem veittur er í sérstökum tilgangi breyti engu

þar um. Þá var það og niðurstaða nefndarinnar, að hvorki ákvæði tekjuskattslaga né ákvæði laga nr. 121/1989 heimiluðu fyrirtækinu miðlun umræddra upplýsinga.

2.

Hinn 13. júlí 1995 sendi tölvunefnd frá sér svohljóðandi fréttatilkynningu/auglýsingu er birtist m.a. í 76. tbl. Lögbirtingablaðs árið 1995:

„Í tilefni af væntanlegri framlagningu álagningarskrá opinberra gjalda, skv. 98. gr. laga um tekju- og eignarskatt nr. 75/1981, vill Tölvunefnd kunngjöra eftirfarandi:

Tölvunefnd lítur svo á að þar sem lögboðið er, skv. 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981, að leggja skuli álagningarskrár fram almenningu til sýnis, verði aðgangur fjölmíðla að álagningarskrám hvorki takmarkaður né skorður reistar við heimild þeirra til að birta efni þeirra meðan þær eru aðgengilegar almenningu á grundvelli þeirrar lagheimildar. Þegar sýningu álagningarskráa í skjóli þessa sérákvæðis lýkur fer hins vegar um aðgang að þeim og meðferð upplýsinga úr þeim að öðru leyti samkvæmt þeim almennu reglum er gilda um skráningu og meðferð persónuupplýsinga samkvæmt lögum nr. 121/1989.

Samkvæmt hinum almennu reglum, sem koma fram í 1. og 2. mgr. 5. gr. laga nr. 121/1989, er óheimilt að skýra frá upplýsingum er varða einkamálefni einstaklinga nema með samþykki viðkomandi eða með sérstakri heimild Tölvunefndar. Meðan þeim skilyrðum er eigi fullnægt er óheimilt að skýra frá upplýsingum úr álagningarskrám nema á þeim tíma sem almenningur hefur aðgang að þeim á grundvelli sérákvæðis 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981.“

II.

Álit umboðsmanns Alþingis vegna kvörtunar er laut að afgreiðslu tölvunefndar í máli varðandi birtingu upplýsinga úr álagningarskrám í fjölmíðlum.

Hinn 6. desember 1994, bar málshefjandi í máli því er rakið var undir tölulið 3, kafla I hér að ofan, fram kvörtun við umboðsmann Alþingis, fyrir hönd fimm einstaklinga, vegna afstöðu tölvunefndar varðandi birtingu fjölmíðla á upplýsingum úr álagningarskrám. Beindist kvörtunin þó einungis að birtingu tiltekins tímarits, X, á persónulegum fjárhagsmálefnum umbjóðenda hans í skrá, sem unnin var kerfisbundið um 650 einstaklinga og birtist í einu tölublaði ársins 1994.

Af kvörtuninni kvaðst umboðsmaður mega ráða, að hvorki hefði verið aflað samþykkis viðkomandi einstaklinga, né leyfis tölvunefndar til skráningar upplýsinganna. Enn fremur skildi umboðsmaður kvörtunina svo að umræddir einstaklingar teldu, m.t.t. þeirra upplýsinga sem safnað hafði verið, úrvinnslu þeirra og samanburðar við eldri upplýsingar um fjárhagsmálefni, að efni þeirrar skráar sem birt var í fyrrnefndu tímariti, væri komið út fyrir þann ramma sem ákvæði 98. gr. laga nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, sbr. 8. gr. laga nr. 7/1984, veiti einkaaðilum heimild til að halda skipulagsbundnar skrár um slík fjárhagsmálefni og miðla upplýsingum úr þeim.

Auk þess var því haldið fram í kvörtuninni, að tölvunefnd hefði brotið gegn 13. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993. Um þann þátt kvörtunarnar og niðurstöðu umboðsmanns þar að lútandi verður ekki fjallað um hér, þar sem það viðkemur ekki reifun þessari.

Af tilefni kvörtunarnar, óskaði umboðsmaður Alþingis eftir því að tölvunefnd skýrði viðhorf sitt til kvörtunarnar og léti umboðsmanni í té gögn málsins. Í svari tölvunefndar til

umboðsmanns voru m.a. rakin þau mál er greinir í I. kafla. Enn fremur sagði í svari nefndarinnar:

„Þá verður í bréfi þessu fjallað um þær reglur skattalaga, er varða framlagningu álagningar- og skattskráa og birtingu upplýsinga um efni þeirra. Verður sérstaklega fjallað um 98. gr. skattalaganna, eins og henni var breytt með 8. gr. laga nr. 7/1984. Verður leitast við að skýra skilning Tölvunefndar á því ákvæði, m.a. með því að rekja aðdraganda þeirrar lagabreytingar og þær umræður, sem um hana urðu á Alþingi.

[...] Eins og áður segir varðar umrædd niðurstaða Tölvunefndar, sem J(breyting Persónuverndar) kvartar nú yfir til yðar, hins vegar einungis umfjöllun fjölmíðla um efni álagningarskráa almennt. Hefur nefndin því ekki tekið sérstaka afstöðu til þess einstaka tilviks, sem hér um ræðir, en ljóst er, að skráning og birting X (breyting Persónuverndar) hefur nokkra sérstöðu, bæði að því er varðar umfang skráningaráinnar og birtingartíma, en umrætt tölublað kom ekki út fyrr um mánaðarmótin ágúst/september 1994, þ.e. u.p.b. mánuði eftir að kærufrestur rann út. Hins vegar skarast mál þetta vissulega við bæði þau mál, sem Tölvunefnd hefur þegar tekið afstöðu til, þar sem í báðum tilvikum er um að ræða skráningu og meðferð upplýsinga, sem safnað hefur verið úr álagningarskrám, þótt atvik séu þar mismunandi, og nefndin hafi í öðru tilfellinu ekki séð efni til athugasemda, en í hinu talið, að umrædd skráning væri óheimil.

Tölvunefnd hefur nú í tilefni af fyrirspurn yðar, hr. umboðsmaður, tekið mál X til sérstakrar skoðunar. Fylgir afstaða nefndarinnar, sem hún komst að á fundi sínum þann 27. apríl sl., hér á eftir. [...]

Umrædd skrá X yfir tekjur 650 einstaklinga er flokkuð eftir starfsgreinum. Flokkarnir eru 22, en mismunandi margir einstaklingar eru í hverjum flokki. Skráin hefur að geyma almennar upplýsingar um þróun tekna í hinum ýmsu flokkum, en þær upplýsingar, sem birtast um hvern einstakling, eru fyrst og fremst nafn hans, starfsheiti, heildartekjur ársins 1993, mánaðartekjur ársins 1993 og mánaðartekjur ársins 1993 umreknaðar til verðlags á árinu 1994. Þá eru ákveðnir einstaklingar teknir út úr og sérstaklega fjallað um tekjur þeirra, t.d. hvort tekjurnar hafi hækkað eða lækkað milli ára og jafnvel af hvaða ástæðum.

Í formála skrárinnar kemur fram, að skráin fyrir árið 1994 sé sú viðamesta, sem gerð hafi verið. Á árinu 1993 hafi skráin náð til 517 einstaklinga, 450 einstaklinga árið 1992 og 300 einstaklinga árið 1991. Þá segir, að rétt sé að áréttu, að könnunin sé vísbending - ekki stóridómur. Hún gefi þó sífellt heildstæðari mynd eftir því, sem úrtakið stækki. Í tekjusamanburði einstakra starfsgreina á milli ára sé þess vandlega gætt að skoða eingöngu tekjur sömu einstaklinga bæði árin. Það gefi bestu myndina. Ný nöfn á listanum geti því ekki ruglað samanburðinn milli ára, og þess vegna sé líka afar erfitt að detta út af listanum, séu menn einu sinni komnir inn á hann. Tekjurnar, sem birtist í könnuninni, séu skattskyldar tekjur. Um sé að ræða tekjur af aðalstarfi svo og allar aðrar tekjur, eins og eignatekjur, sölughagnað, reiknuð hlunnindi vegna afnota af fyrirtækjabilum, nefndarstörf, setu ístjórnnum o.s.frv. Listinn segi því ekki til um föst laun, þótt ætla megi, að um góða nálgun sé að ræða. [.....]

Það byggist á gamalli hefð, að skattyfirvöld afhendi fjlölmíðum upplýsingar um gjöld hæstu gjaldenda samkvæmt álagningu hvers árs. Má rekja þá framkvæmd allt aftur til ársins 1937. Hafa verður í þessu sambandi, að fram til ársins 1979 voru einungis lagðar fram skattskrár, og var í lögum ekki gerður greinarmunur áskattskrá og álagningarskrá. Eftir það hefur hins vegar í lögum verið greint á milli álagningarskrá og skattskrár. Eins verður að hafa í huga í þessu sambandi, að af hálfu skattyfirvalda eru við lok álagningar engar upplýsingar veittar til fjlölmíðla um hæstu gjaldendur, sem fjlölmíðarnir gætu ekki sjálfir aflað sér í framliggjandi skram.

Með lögum nr. 40/1978, um tekjuskatt og eignarskatt, sem öðluðust gildi 1. janúar 1979, er fyrst greint á milli álagningarskrár og skattskrár. Segir í 2. mgr. 98. gr., að þegar lokið sé álagningu skatta og kærumeðferð, skuli skattstjórar semja og leggja fram skattskrá fyrir hvert sveitarfélag í umdæminu og skuli hún liggja frammi til sýnis í tvær vikur. Á árunum 1980 og 1981 voru álagningarskrár ekki lagðar fram, heldur aðeins skattskrár eftir afgreiðslu kæra, en árið 1982 og eftirleiðis hafa álagningarskrár verið lagðar fram. Einnig eru skattskrár viðkomandi skattárs lagðar fram, eftir að úrskurðum kæra er lokið, en það hefur yfirleitt ekki verið fyrr en u.p.b. hálfu ári eftir framlagningu álagningarskrár, þ.e.a.s. í febrúar - mars á næsta ári.

Álagningarskrár hafa legið frammi lögskipaðan tíma, sem er tvær vikur að lágmarki, en að honum loknum hafa engar upplýsingar verið gefnar úr skránum af hendi skattstjóra. Samkvæmt upplýsingum ríkisskattstjóra hafa af hendi skattyfirvalda aldrei verið lagðar hömlur á, að upplýsingar séu ritaðar úr

framliggjandi skrám, en þær hafa ekki verið lánaðar út frá skattstofunum til ljósritunar, hvorki í heild sinni né að hluta. Framangreindur úrskurður Tölvunefndar frá árinu 1982 í máli Z (breyting Persónuverndar), þ.e. sá þáttur hans, að ekki væri heimilt að gefa út skattskrá, þótti af ýmsum orka mjög tvímælis. Varð hann tilefni viðbragða af hálfu stjórvalda og löggjafans, svo sem nánar verður rakið í því, sem hér fer á eftir [...].“

Þessu næst rakti tölvunefnd aðdraganda breytingar á lögum nr. 75/1981, með 8. gr. laga nr. 7/1984. Gerði nefndin síðan grein fyrir afstöðu sinni til skráningar tímarits þess er kvartað var yfir til umboðsmanns Alþingis, á upplýsingum um fjárhagsmálefni og miðlun þeirra upplýsinga. Um það segir í bréfi tölvunefndar:

„Hér að framan er lýst efni og uppbyggingu skrár þeirrar um fjárhagsmálefni einstaklinga, sem tímaritið X birtir árlega. Er skrá tímaritsins eins og áður er fram komið unnin upp úr álagningarskrám þann tíma, sem þær skrár liggja frammi.

Tölvunefnd lítur svo á, að skráning og meðferð þeirra upplýsinga um fjárhagsmálefni einstaklinga, sem mynda grunn álagningar- og skattskráa, falli innan gildissviðs laga nr. 121/1989, um skráningu og meðferð persónuupplýsinga, sbr. 1. gr. þeirra, enda er í skrám þessum að finna margvíslegar upplýsingar, sem sanngjarnit er og eðlilegt að leynt fari. Af þessu leiðir, að meðferð þeirra upplýsinga, sem fram koma í álagningar- og skattskrám, lítur ákvæðum laga nr. 121/1989 og þar með eftirlitsvaldi Tölvunefndar, að svo miklu leyti sem ákvæði sérlaga mæla ekki á annan veg.

2.

Að álti Tölvunefndar hefur umrædd skrá X að geyma persónuupplýsingar í skilningi 1. gr. laga nr. 121/1989, þ.e. upplýsingar um fjárhagsmálefni þeirra 650 einstaklinga, sem áskránni eru. Eins og uppbyggingu skrárinnar er háttar að er hún kerfisbundin skrá í skilningi 2. mgr. 1. gr. laga nr. 121/1989. Samkvæmt 3. gr. sömu laga er kerfisbundin skráning persónuupplýsinga, sem 1. gr. tekur til, því aðeins heimil, að skráningin sé eðlilegur þáttur í starfsemi viðkomandi aðila og taki einungis til þeirra, sem tengjast starfi skráningaraðila eða verksviði. X er tímarit, sem gefið er út með reglulegu millibili nokkrum sinnum á ári. Er það sárrit um viðskipta-, efnahags- og atvinnumál, samkvæmt því sem fram kemur í tímaritinu sjálfu. Eins og aðrir fjölmíðlar hefur tímaritið ákveðnu upplýsingahlutverki að gegna gagnvart lesendum sínum. Til þess að sinna því hlutverki er ekki óeðlilegt, að tímaritið skrái að einhverju marki hjá sér upplýsingar úr opinberum skrám, sem aðgengilegar eru almenningi, og birti síðan þær upplýsingar. Lögmæti skráningar upplýsinganna í hverju tilviki og eftirfarandi birting þeirra hlýtur hins vegar að ráðast nánar af efni og umfangi skráningarinnar og þeim lagareglum, sem um skráningu og birtingu upplýsinganna gilda.

3.

Eins og áður er fram komið var það niðurstaða Tölvunefndar hinn 18. júlí 1994 í tilefni fyrirspurnar J, að þann tíma, sem álagningarskrár liggja frammi almenningi til sýnis, hafi fréttamenn sem aðrir aðgang að skránum. Taldi nefndin það ekki á valdi sínu að takmarka birtingu fjölmíðla á efni skránaða þennan sama tíma.

Hinn 1. febrúar 1995 komst Tölvunefnd að niðurstöðu í máli fyrirtækisins Y varðandi skráningu og birtingu upplýsinga, sem unnar eru upp úr álagningarskrám. Var það álit nefndarinnar, að skráning þess fyrirtækis og útgáfa í bókarformi á umræddum upplýsingum löngu eftir lok kærufrests álagningar samkvæmt skattalögum, væri því fyrirtæki óheimil. Skal í því sambandi sérstaklega áréttar að, að fyrirtækið svaraði ekki þeiri fyrirspurn Tölvunefndar, í hvaða tilgangi umrædd útgáfa var fyrirhuguð.

Um heimild fjölmíðla til þess að birta upplýsingar, sem unnar eru úr álagningarskrám, eftir að kærufresti lýkur og álagningarskrá er ekki lengur aðgengileg almenningi, er til þess að líta, að samkvæmt 98. gr. skattalaga skulu skattstjórar hafa lokið álagningu áskattaðila eigi síðar en 30. júní ár hvert og auglýsa rækilega, að álagningu sé lokið. Kærufrestur er 30 dagar frá birtingu þeirrar auglýsingar. Skal skattstjóri leggja álagningarskrá fram til sýnis eigi síðar en 15 dögum fyrir lok kærufrests. Innan tveggja mánaða frá lokum kærufrests skal skattstjóri hafa úrskurðað kærur. Þegar kærumeðferð er lokið, skulu skattstjórar leggja fram skattskrá, og skal hún liggja frammi til sýnis í tvær vikur. Þá segir ílokomálslið 2. mgr. 98. gr., sem er 8. gr. laga nr. 7/1984, að heimil sé opinber birting á þeim upplýsingum um álagða skatta, sem fram koma í skattskrá, svo og útgáfa þeirra upplýsinga í heild eða að hluta.

Löggjafinn hefur samkvæmt framansögðu ákveðið að veita almenningi aðgang að upplýsingum um álögð gjöld, bæði í álagningarskrá og skattskrá, með því að leggja þær skrár fram til sýnis tiltekinn lögskipaðan tíma. Eins og áður segir verður aðgangur fjölmiðla að skránum umfram aðra ekki takmarkaður né skorður reistar við heimild þeirra til að birta efni skránum, meðan það er á annað borð almenningi aðgengilegt. Ber í þessu sambandi að hafa í huga, að umfjöllun fjölmiðla um skrárnar þann tíma, sem þær liggja frammi, getur eftir atvikum samrýmst þeim tilgangi, sem býr að baki framlagningu skránum, en þeim tilgangi er nánar lýst í kafla I hér að framan.

4.

Tölvunefnd lítur svo á, að samkvæmt skattalögum takmarkist heimild fjölmiðla til að birta upplýsingar, sem unnar eru upp úr álagningarskrám, við þann tíma, sem þær liggja frammi almenningi til sýnis. Verður ekki séð, að opinber birting upplýsinga úr álagningarskrám eftir lok kærufrests, sé í samræmi við áðurgreind sjónarmið, sem að baki framlagningarskyldunni búa. Þvert á móti telur nefndin, að slík birting geti strítt gegn grundvallarreglum laga um friðhelgi einkalífs og persónuvernd, og skiptir þá ekki máli, hvort heldur upplýsingarnar eru gefnar út í bókarformi eða birtar í dagblöðum eða tímaritum. Verður ekki komið auga á þáhagsmuni, sem réttlætt geti slíka birtingu, sérstaklega þegar haft er í huga, að síðar birtast í skattskrá upplýsingar, sem eru réttari en upplýsingar álagningarskrár, þar sem skattstjóri hefur í skattskrá leiðrétt opinber gjöld manna og lögaðila.

Af því, sem rakið er í kafla VII hér að framan um aðdragandann að setningu 8. gr. laga nr. 7/1984, má ráða, að markmið þeirrar lagasetningar var gagngert að koma í veg fyrir opinbera birtingu og útgáfu á þeim upplýsingum um álagða skatta, sem fram koma í álagningarskrám, ef frá er talinn sá tími, sem álagningarskrár liggja frammi. Því er það álit Tölvunefndar, að samkvæmt 98. gr. skattalaga nr. 75/1981, sbr. 8. gr. laga nr. 7/1984, sé heimild til útgáfu og sölu upplýsinga um álögð opinber gjöld takmörkuð við upplýsingar úr skattskrá.

5.

Þegar sleppir sérákvæðum skattalaga um framlagningu álagningar- og skattskráa og um birtingu og útgáfu þeirra upplýsinga, sem þar koma fram, taka við hin almennu ákvæði laga nr. 121/1989, um skráningu og meðferð persónuupplýsinga, hvað þessi sömu atriði varðar.

Upplýsingar þær, sem mynda grunn álagningar- og skattskráa, eru að álið Tölvunefndar upplýsingar um einkamálefni manna, sem falla undir 1. gr. sbr. e-lið 1. mgr. 4. gr. laga nr. 121/1989.

Samkvæmt 1. mgr. 5. gr. laganna er eigi heimilt að skýra frá upplýsingum þeim, sem greinir í 1. mgr. 4. gr., nema með samþykki hins skráða eða einhvers, sem heimild hefur til að skuldbinda hann. Ekki liggur fyrir, að tímaritið X hafi aflað sér heimildar hjá þeim 650 einstaklingum, sem hlut eiga að máli, til að birta umræddar persónuupplýsingar, eftir að kærufrestur samkvæmt 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981 rann út. Þá er það og ljóst, að F hefur ekki aflað sér heimildar Tölvunefndar samkvæmt 2. mgr. 5. gr. laga nr. 121/1989 til birtingar umræddra upplýsinga eftir lok kærufrests samkvæmt 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981, en Tölvunefnd getur heimilað slíka birtingu að fullnægðum þeim skilyrðum, sem nánar greinir í niðurlagsákvæði 2. mgr. 5. gr. laga nr. 121/1989.

Þegar litið er til þess, sem hér var rakið, er það álit Tölvunefndar, að hvorki ákvæði skattalaga nr. 75/1981 né heldur ákvæði laga nr. 121/1989 um skráningu persónuupplýsinga heimili tímaritinu X að birta upplýsingar um fjárhagsmálefni einstaklinga, sem unnar eru upp úr álagningaskrá, eftir að kærufresti samkvæmt 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981 lýkur.“

Í álið umboðsmanns Alþingis var efni framangreinds bréfs tölvunefndar rakið. Því næst fjallaði umboðsmaður um erindi málshefjanda til tölvunefndar:

,„Hinn 15. júní 1004 rituðuð þér tölvunefnd bréf [...]

Með umræddu erindi var ekki lagt tiltekið mál fyrir tölvunefnd, þar sem ákveðinn einstaklingur eða lögaðili taldi á rétt sinn gengið með tiltekinni birtingu fjölmiðils á upplýsingum um sig úr álagningarskrá, heldur var málid lagt fyrir tölvunefnd á mjög almennum grundvelli um rétt fjölmiðla til þess að fjalla um upplýsingar úr álagningarskrá. Svör tölvunefndar voru af þessum sökum almenn. [...]“

Með bréfi, dags. 6. desember 1994, báruð þér, eins og fyrr segir, fram kvörtun við mig. Með vísan ákvæða 5. gr. laga nr. 13/1987, um umboðsmann Alþingis, gerðuð þér grein fyrir hagsmunum umbjóðenda yðar af málínu, en af gögnum málsins kemur fram, að tímaritið [X] hefur meðal annars birt upplýsingar úr álagningarskrá um tekjur umbjóðenda yðar.

Kvörtun umbjóðenda yðar lýtur að svörum tölvunefndar við erindum þeirra frá 15. júní og 20. júlí 1994. Þar sem umbjóðendur yðar uppfylla skilyrði 2. mgr. 5. gr. laga nr. 13/1987, um umboðsmann Alþingis, mun ég taka kvörtun þeirra til meðferðar. Umfjöllun mín mun aftur á móti einskorðast við svör tölvunefndar við erindum umbjóðenda yðar frá 15. júní og 20. júlí 1994, þar sem önnur mál hafa ekki verið borin undir tölvunefnd með formlegum hætti. Af þessum sökum mun ég ekki taka afstöðu til birtingar tímaritsins [X] á upplýsingum um umbjóðendur yðar úr álagningarskrá.

[...]

Í 98. gr. laga nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, er gerður glöggur greinarmunur á álagningarskrá annars vegar og skattskrá hins vegar. Samkvæmt 1. mgr. 98. gr. laganna skulu skattstjóra semja og leggja fram til sýnis álagningarskrá eigi síðar en 15 dögum fyrir lok kærufrests skv. 99. gr. sömu laga. Jafnframt skal senda hverjum skattaðila tilkynningu um þá skatta, sem á hann hafa verið lagðir. Gefst þá skattaðilum færi á að bera mál undir skattstjóra skv. 99. gr. laganna, telji þeir skatt sinn eða skattstofn, þar með talin rekstrartöp, ekki rétt ákveðinn. Þegar skattstjórar hafa lokið að leggja úrskurð á þau mál, sem borin hafa verið undir þá á grundvelli 99. gr. laganna, skulu þeir semja og leggja fram skattskrá, er skal vera í samræmi við þær breytingar, sem gerðar hafa verið á álagningarskránni, með úrskurðum skattstjóra og öðrum löglegum úrræðum skattyfirvalda.

Þrátta fyrir að lög nr. 121/1989, um skráningu og meðferð persónuupplýsinga, gildi um skattskrá, er ótvíraett og óumdeilt, að heimilt er að birta opinberlega upplýsingar úr henni vegna niðurlagsákvædis 2. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981.

Aðrar reglur gilda aftur á móti um álagningarskrá. Í lögum nr. 75/1981 um tekjuskatt og eignarskatt er ekki sambærilegt ákvæði um heimild til að birta og gefa út álagningarskrá. Þar sem lög nr. 121/1989, um skráningu og meðferð persónuupplýsinga, gilda um álagningarskrá, fer um meðferð þeirra upplýsinga, sem fram koma í skránni, eftir þeim lögum, að svo miklu leyti sem ekki er fyrir mælt á annan veg í öðrum lögum. Í því sambandi ber að minna á, að í 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981 er lögboðið, að leggja skuli álagningarskrá fram til sýnis. Í skjóli þessarar lagaheimildar hefur almenningur aðgang að álagningarskrá í tiltekin tíma. Ég er sammála tölvunefnd um, að á grundvelli þessa lagaákvædis verði aðgangur fjölmíðla að álagningarskránni hvorki takmarkaður né skorður reistar við heimild þeirra til að birta efni álagningarskrár meðan hún er á annað borð aðgengileg almenningi á grundvelli þessarar lagaheimildar. Þegar sýningu álagningarskrár lýkur í skjóli þessa sérákvædis, fer um aðgang að álagningarskrá og meðferð upplýsinga í skránni að öðru leyti samkvæmt þeim almennu reglum, er gilda um skráningu og meðferð persónuupplýsinga samkvæmt lögum nr. 121/1989.

Af framansögðu athuguðu tel ég ekki tilefni til athugasemda við þá afstöðu, sem fram kom hjá tölvunefnd í bréfum hennar til yðar [...] með tilliti til þeirra skýringa, sem fram komu hjá tölvunefnd í bréfi hennar til mína.

Eins og mál þetta var lagt fyrir tölvunefnd, er ekki þörf á því að ég taki nánar til umfjöllunar þær réttarreglur, sem gilda um umfjöllun og meðferð upplýsinga úr álagningarskrá í fjölmíðlum, meðan álagningarskrá liggar frammi til sýnis skv. 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981.“

III.

Samantekt og niðurstaða.

Hér að ofan hefur ítarleg grein verið gerð fyrir afgreiðslum tölvunefndar í málum tengdum birtingu upplýsinga úr álagningarskrá, auk þess sem sjónarmið nefndarinnar varðandi skráningu tímaritsins X á upplýsingum um fjárhagsmálefni þeirra einstaklinga er kvörtuð til umboðsmanns Alþingis, og miðlun þeirra upplýsinga. Þá hefur álit umboðsmanns í málínu verið rakið.

Eins og fram er komið var umboðsmaður Alþingis sammála þeirri afstöðu tölvunefndar, að á grundvelli 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981, þar sem lögboðið væri að leggja skyldi álagningarskrá almenningu til sýnis, yrði aðgangur fjölmiðla að álagningarskrám hvorki takmarkaður né skorður reistar við heimild þeirra til að birta efni þeirra meðan þær væru aðgengilegar almenningu á grundvelli þeirrar lagaheimildar. Þegar sýningu álagningarskráa í skjóli þessa sérákvæðis lyki færi hins vegar um aðgang að þeim og meðferð upplýsinga úr þeim að öðru leyti samkvæmt þágildandi lögum, nr. 121/1989. Þar af leiðandi væri óheimilt, samkvæmt hinum almennu reglum, sem fram kæmu í 1. og 2. mgr. 5. gr. laganna, að skýra frá upplýsingum úr álagningarskrám utan þess tíma sem almenningur hefði aðgang að þeim á grundvelli sérákvæðis 1. mgr. 98. gr. laga nr. 75/1981, nema með samþykki hins skráða eða með sérstakri heimild tölvunefndar.

Stjórn Persónuverndar hefur engu við það að bæta er að ofan er rakið.

Virðingarfallst

Margrét Steinarsdóttir
lögfræðingur

Alþingi
Erindi nr. þ 131/1383
DAGSETT komudagur *19.4.2005*
TIKVISUN

Alþingi, efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 14. apríl 2005 2005030411

Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um tekjuskatt og eignarskatt, 137 mál.

Með bréfi dags. 30. mars 2005 óskar Efnahags- og viðskiptanefnd eftir umsögn embættisins um frumvarp til laga um tekjuskatt og eignarskatt þess efnis að felld verði niður ákvæði þeirra laga um opinbera birtingu og framlagningu álagningarskráa og skattskráa.

Eins og fram kemur í greinargerð með frumvarpinu á birting þessara skráa sér langa forsögu. Auk þeirra forsenda sem sérstaklega eru nefnd í greinargerðinni sem varða formlega málsmeðferð, þ.e. að með framlagningunni fari fram formleg birting opinberrar álagningar og skapaður sé grundvöllur fyrir kærur þriðja manns hafa önnur rök einnig vegið þungt eins og þau að birttingin væri til þess fallin að skapa bæði gjaldendum og skattyfirvöldum virkt aðhald eins og fram kom hjá meiri hluta efnahags- og viðskiptanefndar þegar gerð var breyting á þessum ákvæðum 1984. Þá var ákveðið eins og og við aðrar síðari lagabreytingar að viðhalda birtingarskyldunni þrátt fyrir að kærheimild þriðja manns væri fallin niður og upp hafi verið tekinn sá háttur að tilkynna skattaðilum bréflega um álagða skatta.

Í Noregi voru á síðasta ári gerðar breytingar á lagaákvæðum um birtingu skattskráa. Í frumvarpi norska fjármálaráðuneytisins um breytingar á ákvæðum norskra skattalaga um birtingu skattskráa (Ot.prp. nr. 34 (2003-2004) og umsögn fjármálanefndar (finanskomiteen) norska þingsins (Innst. O. nr. 60, 2003-2004), sem fylgir umsögn þessari, um málið er gerð ítarleg greining á forsendum og rökum með og móti birtingu skattskráa og þeim tillögum sem nú eru orðnar að lögum. Varð niðurstaðan sú að halda áfram birtingu skattskráa en þrengja aðgang að þeim einkum hvað varðar fjölmiðlun og notkun í viðskiptalegum tilgangi.

Hinar nýju norsku reglur eru í meginatriðum þessar:

- skattskrá er lögð fram einu sinni á ári eftir að álagningu er lokið,
- persónuupplýsingar eru takmarkaðar við nafn, fæðingarár og póststöð einstaklinga en kennitölu lögaðila,
- í skránni eru upplýsingar um skattstofna og álagða skatta og gjöld
- skattskráin liggr frammi á skattstofum til almennrar skoðunar í 3 vikur,
- ekki er leyfilegt að taka afrit, ljósrit eða nota rafræn tæki við aflestur af listanum,
- ríkisskattstjóri gerir skattskrá aðgengilega á internetinu þann tíma og hún liggr

frammi,

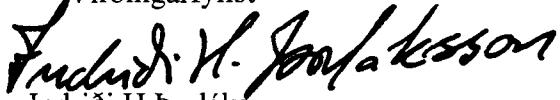
- við leit í lista á netinu þarf að gefa upp nafn og póststöð skattaðila,
- að beiðni verða upplýsingar úr skattskránum veittar viðkomandi skattaðila, maka hans, dánarbúi, þrotabúi eða dólmstól.

Í greinargerð norsku ríkisstjórnarinnar og fjármálanefndar norska Stórbingsins er gerð nánari grein fyrir þeim samfélagslegu rökum sem framlagning skattskráa hefur byggst á. Eru þar tiltekin ariði svo sem a) að leynd kunni að leiða til getgátna um álagninguna, b) að birtingin feli í sér eftirlit með valdhöfunum og c) að upplýsingar um misræmi á raunverulegum og skattalegum aðstæðum séu til þess fallnar að efla og bæta umræðu um skattareglur. Þar er einnig bent á að það grundvallasjónarmið, að stjórnsýsla skuli vera opin og gagnsæ, feli í sér að borgararnir eigi að hafa möguleika á að fá innsýn í ákvarðanir yfirvalda og það að einstakir aðilar geti fylgst með aðgerðum stjórnválfa geti aukið réttaröryggi og hindrað óréttlæti. Framlagning skattskrár sé hluti af þeim grundvallarreglum um opna og gagnsæja stjórnsýslu sem byggt sé á í stjórnsýsluréttinum. Prátt fyrir þetta megi ekki ganga svo langt í birtingu upplýsinga að eðlilegri persónuvernd verði ógnað. Þróun á þeim vettvangi, breytt og aukin fjölmilunartækni og markaðsnotkun upplýsinga úr skattskránum leiði til þess að endurskoða þurfi það fyrrkomulag til staðar var. Verður ekki séð annað en að þessi sjónarmið séu einnig í fullu gildi hér á landi.

Í nefndarálitinu kemur fram að fulltrúar allra flokka nema eins eru sammála um mikilvægi þess að almenningur hafi aðgang að skattskrám og að þær verði áfram opinberar. Meirihluti nefndarinnar, fulltrúar stjórnarflokkanna, voru sammála þeim takmörkunum sem settar eru með hinum nýju reglum en flestir aðrir nefndarmenn voru því andvígir að þrengja aðgang, einkum fjölmíðla, að skattaupplýsingum.

Ríkisskattstjóri telur að þrátt fyrir að í greinargerð með því frumvarpi, sem lagt hefur verið fram á Alþingi, sé fjallað ítarlega um marga þætti þessa máls sé þar ekki litið til ýmissa beirra grundvallaratriða sem málið varða og bent hefur verið á hér að framan með því að vitna til umfjöllunar í norska þinginu og niðurstöðu þess. Verður að ætla að farsælt gæti reynst að verja tíma í að kanna þau atriði betur og leggja heildstætt mat á málefnið á slíkum grunni. Þá má og benda á að vafi kann að leika á því hvort einföld bréfleg tilkynning álagningar í stað opinberra birtingar álagningarskrár sé fullnægjandi m.t.t. réttaráhrifa.

Virðingarfyllst

Indriði H. Þorláksson

Tilvísanir: 1) Ot.prp. nr. 34, 2003-2004;
<http://odin.dep.no/fin/norsk/dok/regpubl/otprp/006001-050055/dok.bn.html>

Viðhengi: 2) Innst. O. nr. 60, 2003-2004; inno-200304-060.pdf
<http://www.stortinget.no/inno/2003/inno-200304-060.html>

Innst. O. nr. 60

(2003-2004)

Innstilling til Odelstinget
fra finanskomiteen

Otp. nr. 34 (2003-2004)

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i skattelovgivinga mv.

Innhold

	Side		Side
1. Innleiing	5	3. Høve for liknings- og avgiftsstyres- maktene til å krevje kontrollopplys- ningar frå bankar m.m.	14
1.1 Sammendrag	5	3.1 Sammendrag	14
1.2 Komiteens merknader	5	3.2 Komiteens merknader	15
2. Endringar i reglane om offentleg- gjering av skattelistene	5	4. Nye reglar i skattebetalingslova om innhenting av kontrollopplysningar frå tredjepersonar	15
2.1 Sammendrag	5	4.1 Sammendrag	15
2.1.1 Innleiing	5	4.2 Komiteens merknader	17
2.1.2 Bør skattelistene vere offentlege?	6	5. Endring av reglane for plikta til å betale arbeidsgivaravgift for humanitært arbeid i utlandet	17
2.1.3 Kva slags opplysningar bør vere offentlege?	7	5.1 Sammendrag	17
2.1.4 Personar med sperra adresse	7	5.1.1 Innleiing og bakgrunn for lovforlaget	17
2.1.5 Korleis skal dei offentlege opplysningane gjerast kjende?	7	5.1.2 Gjeldande rett	17
2.1.5.1 Forholdet mellom likningslova, offentleglova og retningslinene frå departementet	7	5.1.3 Synspunkt frå høyningsinstansane	18
2.1.5.2 Utlegging på likningskontora og ordninga med "vårutlegg"	7	5.1.4 Vurderingar og forslag frå departementet si side	19
2.1.5.3 Publisering på Internett	8	5.1.5 Økonomiske konsekvensar av forslaget	20
2.1.5.4 Masseutlevering	9	5.2 Komiteens merknader	20
2.1.5.5 Utlevering til pressa	9	6. Endring i artistskattelova	22
2.1.5.6 Utlevering til føretak som driv adresserings- og marknadsføringsverksemد ..	11	6.1 Sammendrag	22
2.1.5.7 Utlevering til finansinstitusjonar, forsikringsverksemد og verksamder som driv kreditopplysing	11	6.2 Komiteens merknader	22
2.1.5.8 Utlevering av opplysningar etter at trevekersperioden er omme	12	7. Retting av meirverdiavgiftslova § 63	22
2.1.5.9 Særskilt om skattelistene for upersonlege skattytarar	12	7.1 Sammendrag	22
2.1.6 Økonomiske og administrative konsekvensar	12	7.2 Komiteens merknader	22
2.2 Komiteens merknader	12	8. Forslag fra mindretall	22
		9. Komiteens tilråding	22

Innst. O. nr. 60

(2003-2004)

Innstilling til Odelstinget fra finanskomiteen

Ot.prp. nr. 34 (2003-2004)

Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringar i skattelovgivinga mv.

Til Odelstinget

1 INNLEIING

1.1 Sammendrag

Regjeringa gjer i proposisjonen framlegg om:

- lov om endring i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt
- lov om endring i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift
- lov om endring i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)
- lov om endring i lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister mv.
- lov om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

I proposisjonen inngår:

- framlegg om endringar i reglane om offentleggjering av skattelistene
- framlegg om endringar i høvet for liknings- og avgiftsstyresmaktene til å krevje kontrollopplysningar frå bankar m.m.
- framlegg om nye reglar i skattebetalingslova om innhenting av kontrollopplysningar frå tredjepersonar
- framlegg om endringar i reglane om arbeidsgivaravgift for humanitære organisasjonar
- framlegg om mindre endring i artistskattelova
- framlegg om retting av meirverdiavgiftslova

Generelt er det berre Regjeringa sine konkrete forslag som krev heimel i lov, og til dels Regjeringa sine vurderingar og grunngjevingar knytt til desse, som er beskrivne nedanfor i samandraga under dei enkelte punkta. Gjeldande norsk rett, utanlandsk rett, høyringar o.a. knytt til dei enkelte forslaga, er beskrivne nærmare i proposisjonen.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihagen og Hill-Marta Solberg, fra Høyre, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larssen og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, lederen Siv Jensen og Per Erik Monsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigts S. Sørfonn og Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Morten Lund, fra Venstre, May Britt Vihovde, og fra Kystpartiet, Steinar Bastesen, viser til sine merknader nedenfor under de enkelte punktene.

2. ENDRINGAR I REGLANE OM OFFENTLEGGJERING AV SKATTELISTENE

2.1 Sammendrag

2.1.1 Innleiing

Departementet legg fram forslag om endringar i reglane om offentleggjering av skattelistene. Hovudsiktemålet med dei endringane som det blir gjort framlegg om, er å styrke personvernet.

I dei siste åra er skattelistene i aukande grad blitt brukte i kommersiell verksamhet. Nokre av dei som får skattelistene utleverte, tek seg jamvel betalt for å gi opplysningar om skattytarane vidare, til dømes på SMS. Ei slik utvikling er ikkje ønskjeleg.

Slik departementet ser det, står ikkje valet nødvendigvis mellom fullt innsyn på den eine sida og fullstendig hemmeleghald på den andre.

Prinsippet om offentleg innsyn er i seg sjølv ikkje ein fare for personvernet. Prinsipielt sett er det omfanget av den informasjonen som blir offentleggjord, kombinert med måten opplysningane blir gjort tilgjengelege på, som er urovekkjande.

Departementet meiner at dei omsyna som grunnigar ordninga med offentlege skattelister, veg så tungt at ein ikkje vil gå inn for å halde skattelistene hemmelege. Det bør likevel innførast strengare køreregular for offentleggjering av slike lister.

2.1.3 Kva slags opplysningar bør vere offentlege?

Departementet føreslår at opplysningar om fødselsdag og -månad, gateadresse og skattekasse ikkje skal stå i skattelistene. Etter departementet sitt syn er dette opplysningar som ikkje er strengt nødvendige for å realisere dei kontrollformåla som ligg til grunn for offentleggjeringa. At fleire aviser lenge har valt å ikkje ta med desse opplysningane når dei publiserer listene på papir eller på Internett, er eit argument for ei slik innstramming.

Det er mogleg at forslaget kan føre til at ein del skattytarar kan bli forveksla. Det er likevel vanskeleg å tru at dette blir eit problem som får noko særleg omfang. Når ein kjenner til både alder og poststad, vil det sjeldan vere grunn til forveksling sjølv om namnet er det same. Departementet kan heller ikkje sjå at dette vil gjere det mogleg for maktmenneske å skjule seg.

Opplysningar om fødselsdag og -månad, gateadresse og skattekasse er opplysningar som lett kan misbrukast når dei blir stilt saman med økonomisk informasjon om skattyaren. Å fjerne opplysningane frå skattelistene vil gjere det vanskelegare å bruke skattelistene til kriminelle formål.

2.1.4 Personar med sperra adresse

Departementet føreslår at skattelistene ikkje skal innehalde nokre opplysningar om personar som har fått adressa sperra i medhald av lov om folkeregistring. Å offentleggjere slike opplysningar kan innebere ein tryggingsrisiko for dei det gjeld. Særleg på mindre stader er det viktig at verken namn, adresse eller poststad går fram av listene.

Praksis hos likningsstyremaktene har til no gått ut på at personar med sperra adresse er blitt fjerna frå dei listene som er blitt masseutleverte. Namnet til

personane har derimot stått i papirlistene som er blitt lagde ut på likningskontora. Forslaget frå departementet inneber at heller ikkje listene på likningskontora vil innehalde opplysningar om personar med sperra adresse.

2.1.5 Korleis skal dei offentlege opplysningane gjerast kjende?

2.1.5.1 FORHOLDET MELLOM LIKNINGSLOVA, OFFENTLEGLOVA OG RETNINGSLINENE FRÅ DEPARTEMENTET

I dag er spørsmålet om rett til innsyn i skattelistene regulert i likningslova, offentleglova og retningslinene frå departementet. Dette gjer regelverket vanskeleg tilgjengeleg.

Offentleglova § 1 første ledd bestemmer at lova gjeld "den virksomhet som drives av forvaltningsorganer når ikke annet er bestemt i lov eller i medhold av lov". Offentleglova byggjer såleis på eit prinsipp om at det kan gjerast unntak frå lova i anna lov.

Departementet meiner at det vil vere klargjande dersom spørsmålet om innsyn i skattelistene blir regulert uttømmande i eller i medhald av likningslova. Departementet vil ikkje føreslå ei ordning der likningslova og offentleglova gjeld ved sidan av kvarandre, til dømes slik at offentleglova skal utfylle likningslova. Ei slik løysing vil kunne skape unødvendig tvil om kor langt offentleglova rekk når det gjeld skattelistene. Etter departementet sitt syn er det heller ikkje naturleg å ta inn ei føresegn i offentleglova om at likningslova skal gjelde for innsyn i slike lister.

Departementet føreslår derfor at det skal gå fram av likningslova § 8-8 at offentleglova ikkje gjeld skattelister.

Departementet føreslår også at retningslinene for innsyn i og utskrift av skattelistene gitt av departementet 8. august 1991, blir oppheva når dei nye reglane trer i kraft.

2.1.5.2 UTLEGGING PÅ LIKNINGSKONTORA OG ORDNINGA MED "VÅRUTLEGG"

Departementet føreslår å vidareføre ordninga med utlegging av skattelister på likningskontora. Skal innsynsretten vere reell, er dette minimumsløysingar for korleis opplysningane skal gjerast kjende. Desse ordningane gir publikum høve til å sjekke innhaldet i listene på ein enkel måte. Samtidig med at ein sikrar retten til innsyn, må ein gå ut frå at slike former for offentleggjering ikkje inneber nokon større risiko for uønskt distribusjon av opplysningane.

I samband med omorganiseringa i likningsforvaltinga har såkalla etatskontor og servicekontor somme stader teke over nokre av arbeidsoppgåvene til likningskontora. Departementet føreslår at likningssjefen for kvart distrikt skal kunne bestemme at

blir lagt ut på nettet, og korleis søkjefunksjonane blir utforma.

Skattelistene bør ligge ute på nettet i den same perioden som papirlistene er lagde ut på likningskontora, det vil seie tre veker.

Departementet føreslår derfor at skattelistene skal publiseras på heimesidene til Skattedirektoratet på Internett i tre veker. Departementet føreslår vidare at det berre skal vere mogleg med enkeltsøk i listene om ein kjenner namnet og poststaden til skattytaren.

2.1.5.4 MASSEUTLEVERING

Masseutlevering av opplysningar frå skattelistene er nærmare regulert i § 4 i retningslinene frå departementet, der ein skil mellom utlevering av papirlister og utlevering av elektroniske lister.

Retningslinene blir tolka slik at alle kan be om og få utlevert heile skattelista for éin, fleire eller alle kommunar. Utlevering av lister i elektronisk form kan berre skje til dei som oppfyller vilkåra i andre ledd om melde- og konsesjonsplikt til Datatilsynet. Det gjeld også eit unntak for dei som er fritekne for melde- og konsesjonsplikt, som særleg gjeld pressa.

Etter departementet si oppfatning er det ønskjeleg med større kontroll, eller oversikt om ein vil, over spreiringa av opplysningar frå skattelistene. Departementet tenkjer særleg på opplysningar som er sett saman på ein bestemt måte, til dømes slik at det kan lagast karakterisande utval av folk med tilleggsopplysningar om inntekt. I dag har ein lita oversikt over dei måtane opplysningar frå skattelistene blir brukte på. Som nemnt i høyingsnotatet, må derfor utgangspunktet vere at masseutlevering ikkje skal skje med mindre sterke samfunnsmessige omsyn gjer seg gjeldande.

I høyingsnotatet viser departementet til at den interessa samfunnet har i at visse institusjonar har tilgang til tilstrekkeleg med opplysningar om skattytarane og dei økonomiske forholda deira, må vegast opp mot den einskilde si interesse i at skattestyremaktene legg til rette for at opplysningar om ein person ikkje kan nyttast til formål som ligg utanfor det som er formålet med offentleggjeringa, eller som kan truge personvernet. Departementet viser her til drøftinga ovanfor, der departementet gjer framlegg om at berre Skattedirektoratet skal kunne publisere skatellister på Internett. Om masseutlevering skulle kunne skje også i framtida, ville spreiringa av skattelisteopplysningane framleis i stor grad kunne skje gjennom Internett utanfor likningsstyremaktene sin kontroll.

Departementet kan ikkje sjå at slike sterke samfunnsmessige omsyn gjer seg gjeldande i den grad at ordninga med masseutlevering bør skje på same måten som i dag. Departementet føreslår derfor at ordninga med masseutlevering bør avviklast. Som departementet peika på i høyingsnotatet, er det særleg

tre grupper som tek imot slike opplysningar i dag, og som dermed peikar seg ut dersom ein skulle tenkje seg unntak frå hovudregelen. Departementet vil derfor sjå nærmare på spørsmålet om masseutlevering til pressa, marknadsføringsverksemder og bankar, kreditopplysningsverksemder og liknande som har konjesjon i medhald av personopplysningslova § 33.

2.1.5.5 UTLEVERING TIL PRESSA

Forslaget frå departementet i høyingsnotatet gjekk ut på at pressa ikkje skulle få fleire opplysningar enn andre. Forslaget i høyingsnotatet inneber dermed at pressa må søkje i papirlistene eller i dei listene likningsstyremaktene legg ut på Internett i trevekersperioden. Etter dette må pressa vende seg til likningskontora for å få opplysningar frå skattelistene.

Etter departementet si oppfatning er det, som tidlegare nemnt, viktig å setje ei grense for kor langt ein ønskjer at spreiringa av skattelisteopplysningar skal gå. Departementet ønskjer å sikre ein betre kontroll med korleis opplysningane frå skattelistene blir nytta. Det er derfor behov for innstrammingar også når det gjeld pressa sin tilgang til opplysningar.

Dei høva pressa har til å systematisere opplysningane i skattelistene, vil bli noko svekte dersom ordninga med masseutlevering av skattelisteopplysningar opphøyrer. Departementet meiner at dette ikkje vil vere noka avgjerande innvending mot forslaget, dersom dei omsyna som ligg bak ønsket om offentleg innsyn, likevel kan sikrast.

Etter departementet si oppfatning vil innsynsretten gå langt nok dersom pressa får høve til å sjekke inntekt, formue og skatt til einskildpersonar både i og utanfor dei tre vekene skattelistene er å finne på likningskontora og på Internett.

Presseorganisasjonane har i sine høyingsfråsegrunner lagt vekt på at dei ikkje lenger kan lage til dømes analysar omkring nullskattytarar, millionærar og milliardærar i ulike delar av landet, i ulike yrkesgrupper osv. Som døme på journalistikk som vil bli vanskelegare å gjennomføre, er det også nemnt reportasjar om inntekter og formuar til pensjonistane og reportasjar om og analysar av kommunal service i ulike bydelar i forhold til status, økonomi osv. i befolkninga. Ettersom journalistane ikkje vil kjenne namnet på alle dei som det vil vere aktuelt å ta med i ei slik undersøking, vil denne typen journalistikk bli vanskelegare å gjennomføre.

Departementet vil presisere at det også i framtida vil vere mogleg å lage slike analysar som pressa har vist til at det ikkje lenger vil vere mogleg for dei å lage. Det finst reglar om unntak frå teieplikta i likningslova for forskrarar som ønskjer å lage slike analysar. Dei forskarane som får tilgang til opplysningane, vil da sjølv ha teieplikt når det gjeld dei opplys-

Departementet vil derfor ikkje føreslå ei særskilt ordning for pressa.

2.1.5.6 UTLEVERING TIL FØRETAK SOM DRIV ADRESSERINGS- OG MARKNADS- FØRINGSVERKSEMD

Departementet viser til omtalen i høyringsnotatet.

Departementet ser det slik at utlevering av informasjon frå skattelistene til bruk i verksemder som driv med marknadsføring, ligg langt utanfor det som er det opphavlege formålet med offentleggjeringa av skattelistene.

Etter departementet sitt syn er det ikkje likningsstyresmaktene si oppgåve å leggje forholda til rette for at marknadsføringa til ulike verksemder skal bli mest mogleg målretta. Det er særleg koplinga mellom personopplysningar og opplysnings om inntekt og formue som gjer at departementet ser det som uheldig at slike verksemder får tilgang til skattelistene.

Som nemnt under gjennomgangen av gjeldande rett, kan departementet ikkje sjå bort frå at nokre av dei som får skattelistene, bruker opplysnings om inntekt og formue i marknadsføringsverksemdu utan at det blir innhenta samtykke frå den einskilde skattytaren. Slik departementet forstår det, meiner Datatilsynet at slik bruk av opplysningsane stri mot personopplysingslova.

Spørsmålet om verksemder skal få tilgang til opplysnings om til dømes adresse, kan eventuelt vurderast i samanheng med gjennomgangen av reglane om høve til å få opplysnings frå folkeregisteret.

Departementet føreslår derfor at heller ikkje marknadsføringsverksemder skal få noka særskild utlevering av skattelister.

2.1.5.7 UTLEVERING TIL FINANSINSTITUSJONAR, FORSIKRINGSVERKSEMD OG VERKSEMDER SOM DRIV KREDITTOPPLYSNING

Etter departementet si oppfatning bør bankar, finansinstitusjonar, tilbydarar av forsikringstenester og føretak som driv kredittopplysingsverksemdu også i framtida få utlevert skattelistene, så framt opplysningsane er sikra ei trygg behandling.

Departementet meiner at det rammeverket som personopplysingslova gir, gir god nok tryggleik for at andre ikkje kan få opplysningsane utan at reglane i personopplysingslova blir følgde.

Opplysningsane kan da som hovudregel ikkje gi vest til andre dersom den opplysningsane gjeld, ikkje har gitt samtykke til det. Kredittopplysingsverksemder kan etter personopplysingsforskrifta § 4-3 likevel gi kredittopplysning vidare til "den som har saklig behov for den". Om opplysningsane blir gitt til andre enn dei det er høve til å gi opplysningsane til et-

ter personopplysingslova, vil det vere eit brot på lova, som kan møtast med sanksjonar i medhald av personopplysingslova.

Datatilsynet peikar i si høyringsfråsegn på at konsesjonsplikta som hovudregel er avgrensa til behandling av sensitive personopplysningar. Opplysnings om økonomiske forhold blir i personopplysingslova ikkje rekna som sensitive, og det vil derfor berre vere nokre få tilfelle som vil vere underlagt førehandskontroll i form av konsesjon. Etter ei fornaya vurdering har departementet derfor kome til at konsejsjonsplikta ikkje vil vere eit godt avgrensingskriterium.

Det er derfor viktig at dei verksemduene som også i framtida skal få skattelistene utleverte, er klart definerte.

Departementet har kome fram til at ingen andre enn finansinstitusjonar, forsikringsverksemder og kredittopplysingsverksemder, skal kunne få skattelistene utleverte. Dette må derfor kome klart fram i lovteksten. Bruken av opplysningsane skal følgje føreseggnene i personopplysingslova. Opplysnings som er henta inn av kredittopplysingsverksemder, kan derfor berre brukast ved kredittvurdering.

Departementet føreslår at desse verksemduene også skal få opplysnings om fullt personnummer. Som departementet skriv i høyringsnotatet, vil det for slike verksemder vere nødvendig å ha opplysnings om personnummeret og gateadressa til skattytarane i tillegg til dei opplysningsane som no blir føreslått tekne inn i skattelistene.

I dag må skattelistene haldast opp mot andre register for at ein skal få fram god nok identifikasjon for bruk i slik verksemdu. Dette er ei tungvint løysing, som i ein del tilfelle har gjort det vanskeleg for privatpersonar å få kreditt. Det bør derfor opnast for å kunne gi desse opplysningsane.

Departementet legg til grunn at desse verksemduene også i framtida skal dekke kostnaden ved utleveringa.

Departementet føreslår òg ein heimel i likningslova § 3-13 nytt sjette ledd for departementet til å gi forskrifter.

Departementet har også sett nærmare på spørsmålet om kvar i likningslova ei slik føresegns bør takast inn. Når desse verksemduene no skal få fleire opplysnings enn dei som er tekne inn i skattelistene, og høvet til å utlevere skattelistene samtidig er avgrensa, er det ikkje lenger naturleg at føreseggnene om dette er tekne inn i likningslova § 8-8, som regulerer offentleggjering av skattelistene. Departementet meiner at det no er meir naturleg at føreseggnene om dette blir tekne inn som eit tillegg til dei andre unntaka frå teieplikta i likningslova § 3-13. Departementet føreslår derfor at desse reglane blir tekne inn som eit nytt sjette ledd i likningslova § 3-13.

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre evalueringen av gjeldende regelverk om offentliggjøring av skattelister, herunder vurdere ulike interessenters behov for informasjon."

I Ot.prp. nr. 34 (2003-04) om endringer i skatellovgivinga mv. følger Regjeringen opp dette arbeidet.

Fiertallet slutter seg til Regjeringens forslag om endringer i regelverk om offentliggjøring av skattelister.

Fiertallet ser at selv om offentliggjøring av ligninger har lange tradisjoner i Norge, er ikke dette et argument alene for å fortsette med ordningen. Fiertallet ser bl.a. hvordan den teknologiske utviklingen kan medføre at opplysninger som blir offentliggjort gjennom skattelistene kan få en helt annen kraft og et mye videre nedslagsfelt enn tidligere.

Fiertallet viser til at hovedsiktemålet med de foreslåtte endringene er å styrke personvernet.

Fiertallet mener det synes hensiktsmessig at banker og finansinstitusjoner kan få tilgang til opplysninger for kredittvurdering. Samtidig vil dette være et viktig bidrag og et virkemiddel mot økonomisk kriminalitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti går imot Regjeringens forslag til innstramming i reglene for offentliggjøring av skattelistene. Disse medlemmer mener at det er ønskelig med en vide-reføring av dagens praksis. Skattelistene har vært offentlige fra 1863. Det er altså en lang tradisjon for åpenhet rundt inntekts- og skatteforhold. Disse medlemmer viser til at ordningen med utlegging av skattelister er blitt grungitt med at hemmelighold kan skape grobunn for spekulasjoner omkring arbeidet med ligningen. Dagens ordning representerer en form for samfunnskontroll med styremaktene. Vide-ri vil full offentlighet kunne bidra til debatt om skattereglene, dersom det er store avvik mellom virkelige og skattemessige forhold.

Disse medlemmer mener at Regjeringens forslag om at ordningen med masseutleveringer til pressen skal opphøre, er særlig uheldig. Dette forslaget vil bety at det vil bli langt vanskeligere å lage journalistikk som retter søkelyset mot uheldige forskjeller og utviklingstrekk i samfunnet. Informasjon om inntekts- og skattemessige forhold er viktig i den samfunnsmessige debatten.

Regjeringen foreslår at retten til innsyn bare skal reguleres i ligningsloven, og at offentlighetsloven ikke skal gjelde krav om innsyn i slike saker. Disse medlemmer mener at innsyn i offentlige dokumenter i størst mulig grad bør forankres i offentlighetsloven, og flest mulig unntak bør kunne leses ut av denne. Jo flere spesiallover som tilsidesetter offent-

lighetsloven, desto mer uthules hele offentlighetsprinsippet.

Disse medlemmer støtter Regjeringens forslag om at personer med sperret adresse ikke skal tas med i listene. Personer som har behov for beskyttelse, for eksempel kvinner som utsettes for trusler om vold, kan få adressen sin sperret. I dag er praksis hos likningsmyndighetene at navn og adresse til personer med sperret adresse ikke fremkommer av listene som blir masseutlevert. Navnet på personene har imidlertid blitt stående i papirlistene som legges ut på likningskontoret. Dette kan være en risiko for dem det gjelder, og må derfor ikke forekomme.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet er enig i at prinsippet om innsyn for allmennheten er viktig, og derfor skal skattelistene fremdeles være offentlige. Dette er viktig fordi hemmelighold kun bidrar til å skape spekulasjoner rundt ligninger. Disse medlemmer er også enig i at offentliggjøring representerer en form for samfunnskontroll med myndighetene som kan fremme debatt rundt skattereglene.

Disse medlemmer sier seg videre enig i de innstrammingene som har kommet når det gjelder omfanget og måten likningsmyndighetene gjør opplysningene kjent på fordi disse balanseres mot behovet for innsyn.

Disse medlemmer mener skattelistene fortsatt skal være offentlige, og ser at Regjeringen har funnet en god balanse mellom å avveie hensynet til åpenhet i ligningsforvaltningen og mulighetene til innsyn på den ene siden og sentrale personvernhenstsyn på den andre. Det er grunn til å peke på at åpenhet er viktig for å hindre maktmis bruk og urettferdighet, og personhensyn er sentralt for å unngå uønsket oppmerksomhet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til tidligere privat forslag om å forby offentliggjøring av skattelister i kombinasjon med en konsesjon for tilgang ved konkret behov. Disse medlemmer er derfor positiv til at Regjeringen nå foreslår en viss innstramming i offentliggjøring av skattelistene, men mener fortsatt at det ikke er ønskelig at skattelistene skal være offentlige. Disse medlemmer hadde derfor helst sett at det ble innført et forbud og viser til at listene fortsatt bl.a. kan misbrukes av kriminelle. Fordi likningstallene i mange sammenhenger gir et misvisende bilde på for eksempel hva formuen er, vil heller ikke en offentliggjøring av listene være godt egnet for samfunnskontroll. Disse medlemmer har full tillit til at den nødvendige samfunnskontroll vil bli ivaretatt av likningsmyndighetene.

neskapsmateriale eller på annan måte prøve å kome seg unna kontroll.

Omsynet til konfidensialitet er eit viktig omsyn som etter departementet si oppfatning er sikra ved at skattestyresmaktene har teieplikt når det gjeld mottekne kontrollopplysningar. Vidare er det ein føresetnad at skattestyresmaktene berre gjer bruk av innsynsretten i tilfelle der det er saklege, kontrollmessige grunnar til det.

Departementet har derfor kome til at forslaget i tilstrekkeleg grad tryggjar rettsvernet til skattytarane. I dette ligg det at departementet ikkje ser noko behov for å innføre ei ordning med notifikasjon.

Også det internasjonale skattesamarbeidet har ei liknande sentral målsetjing om å etablere ein oppdagingsrisiko. Innsynsretten for skattestyresmaktene i heimlandet (gjennom samarbeid med skattestyresmaktene i investeringslandet) skal medverke til at midlar plasserte i utlandet og kapitaltransaksjonar til og frå utlandet blir oppgitt korrekt i skatteoppgåvene i heimlandet. Dette reknar ein med vil føre til færre forsøk på unndraging og mindre behov for faktisk kontrollinnsats over landegrensene. Ein generell innsynsrett for norske skattestyresmakter er ein føresetnad for at Noreg skal kunne oppfylle sin del av det internasjonale skattesamarbeidet og kunne be utanlandske skattestyresmakter om bankopplysningar vedrørande norske kontohavarar m.m. Tilstrekkeleg innsynsrett i norske bankar blir såleis også ein del av grunnlaget for at det kan utviklast ein tilstrekkeleg høg oppdagingsrisiko i samband med unndraging over landegrensene.

Omsynet til bankane si arbeidsbelastning i samband med krav om innsyn kan under dei nemnde føresetnadene ikkje representere noko vesentleg innvending mot innsynsretten. Som følgje av dei praktiserete avgrensingane i innsynsretten har bankane i dag arbeid med å sladde opplysningar. Når desse avgrensingane blir tekne bort, forenklar det også det arbeidet bankane har i samband med innsynsordninga.

På bakgrunn av dette går departementet inn for at det blir etablert ein generell innsynsrett for skattestyresmaktene gjennom klar lovgiving. Heimeleien for innsyn må kome inn både i likningslova og i meirverdiavgiftslova.

Forslaget får som følgje at likningsstyresmaktene vil ta imot meir utfyllande kontrollopplysningar enn i dag. Dette er ein tilsikta verknad av forslaget og vil kunne medverke til at skatte- og avgiftsunndraging blir avdekt. Dette vil kunne føre til meirarbeid for likningsstyresmaktene, men på den andre sida vil forslaget kunne føre til at opplysningane kan framskafast med mindre ressursbruk. På bakgrunn av dette reknar ein ikkje med at dei administrative konsekvensane for likningsstyresmaktene vil få noko særleg omfang.

Det er grunn til å tru at bankane vil bli påførte ei viss arbeidsbelastning i samband med behandling av krav om innsyn. I dag har bankane arbeid med å sladge opplysningar som følgje av avgrensinga i innsynsretten etter gjeldande rett. Dei føreslår lovendringane vil føre til at arbeidet i bankane blir forenkla. Ein reknar derfor med at bankane ikkje vil bli påførte noko vesentleg meirbelastning som følgje av forslaget.

Departementet føreslår at endringane tek til å gjelde straks.

Det visast til proposisjonen for ein nærmare omstale av forslaga.

3.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens vurderinger og forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil her fremheve den trusselen mot effektiv ressursutnyttelse mulig overforbruk av innhenting utgjør. På spørsmål om avgifts- og likningsmyndighetene ikke kunne betale bankenes kostnad ved innhenting av opplysningene, svarte Finansministeren at det var et etablert prinsipp at disse myndigheter ikke betalte for innhenting av dokumentasjon. Disse medlemmer mener det snarere burde etableres et prinsipp der myndighetene betalte for kostnaden de påførte næringslivet ved informasjonsinnhenting. Dette ville medføre en sunn behovsprøving av slik etterspørsel.

Disse medlemmer går på denne bakgrunn inn for at liknings- og avgiftsmyndighetene må betale et gebyr tilsvarende selvkost ved innhenting av opplysninger som ikke er elektronisk arkivert. Disse medlemmer presiserer at det gjennom høringen fremkom at dette ville være en forbigående problemstilling.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at liknings- og avgiftsmyndighetene betaler et gebyr tilsvarende selvkost ved innhenting av opplysninger som ikke er elektronisk arkivert."

4. NYE REGLAR I SKATTEBETALINGSLOVA OM INNHENTING AV KONTROLLOPPLYSNINGAR FRÅ TREDJE-PERSONAR

4.1 Sammendrag

Finansdepartementet legg i proposisjonen fram eit forslag om å innføre reglar om innhenting av kontrollopplysningar om ein namngitt arbeidstakar eller andre namngitte personar frå tredjemann, utan hinder

for skatteetaten, slik at dei same kontrollopplysningsnogene berre blir innhenta ein gong.

Departementet føreslår at endringane tek til å gjelde straks.

Det visast til proposisjonen for ein nærmare omtale av forslaga.

4.2 Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens vurderinger og forslag.

5. ENDRING AV REGLANE FOR PLIKTA TIL Å BETALE ARBEIDSGIVARAVGIFT FOR HUMANITÆRT ARBEID I UTLANDDET

5.1 Sammendrag

5.1.1 Innleüng og bakgrunn for lovforslaget

I folketrygdlova § 23-2 første ledd heiter det at arbeidsgivaren "skal betale arbeidsgiveravgift av lønn og annen godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold som han plikter å innberette".

Plikta til å betale arbeidsgiveravgift er generell, og gjeld med mindre det er gjort særskilde unntak. Dette gjeld også om arbeidet er utført i utlandet av ein arbeidar som bur der. Det synest likevel å ha vore ei viss forvirring kring reglane, noko som har ført til at norske misjonsselskap gjennom ei årrekke ikkje har betalt arbeidsgiveravgift for utsende misjonærar. I Innst. O. nr. 46 (2001-2002), som blei gitt i samband med at den nye eittårsregelen i skattelova blei vedteken, var det ein uttalt føresetnad at ein fekk ei avklaring av regelverket på dette området, og at misjonsselskapa ikkje skulle bli urimeleg skadelidande på grunn av uklare reglar. Finanskomiteen uttalte under pkt. 3.2:

"Komiteen viser til omtalen av arbeidsgiveravgift i proposisjonen [Ot.prp. nr. 50 (2001-2002)] punkt 6.15. I brev fra Finansdepartementet til finanskomiteen 19. april 2002 gjøres det ytterligere rede for reglene om arbeidsgiveravgift etter folketrygdloven med forskrifter. Det fremgår at Sosialdepartementet har gitt forskrift 25. januar 2002 forankret i Stortings trygdevedtak for 2002, og at forskrift med tilsvarende innhold har vært gitt også for tidligere år. Videre fremgår det at denne forskriften har en ordlyd som er "mindre heldig" idet den forutsetter at det finnes unntak fra plikten til å betale arbeidsgiveravgift, men at et slikt unntak, etter det departementet kjenner til, faktisk ikke eksisterer.

Komiteen viser til at de uklare forskriftsbestemelsene kan ha bidratt til å skape usikkerhet knyttet til omfanget av plikten til å betale arbeidsgiveravgift o.l., og at praktiseringen av reglene dermed kan ha blitt uensartet. Komiteen forutsetter at de aktuelle uklarhetene fjernes, og at avgiftspliktige og skattytere ikke blir liddende urimelig under at myndighetene har laget uklare regler."

Finansdepartementet meiner at eventuelle uklare punkt i regelverket som følgde av den nemnde forskrifa no er fjerna, gjennom den endringa som Sosialdepartementet gjorde i forskrifta for året 2003 etter tilråding frå Finansdepartementet. Departementet ser likevel at ei endring i praksis i tråd med det gjeldande regelverket kan påføre misjonsselskapa ei særleg stor belastning, ettersom dei gjennom ei årrekke har stelt seg som om dei ikkje hadde avgiftsplikt. Misjonsselskap har i særleg grad avgrensa høve til å finansiere ei slik avgift. Med bakgrunn i desse vurderingane sende Finansdepartementet i desember 2003 ut på høyring eit forslag til endring av reglane som gjeld plikta for misjonsselskap og kyrkjelydar til å betale arbeidsgiveravgift for utsende misjonærar.

Under høyringa kom det mange reaksjonar på at ein berre gav fritak for plikta til å betale arbeidsgiveravgift for dei med religiøs tilhørsle. Mange av høyringsinstansane fann det underleg at anna humanitært arbeid ikkje skulle fritakast frå arbeidsgiveravgift, og la fram forslag om at ein burde jamstelle alle dei organisasjonane som driv humanitært arbeid i utlandet.

Finansdepartementet scier seg samd med fleirtalet av høyringsinstansane på dette punktet, og legg med dette fram eit forslag om ei avgrensa endring av regelverket for arbeidsgiveravgift, slik at misjonsselskap, kyrkjelydar og humanitære organisasjonar ikkje skal betale arbeidsgiveravgift for personar utstasjonerte i meir enn to år i utlandet for å drive humanitært arbeid der. Forslaget omfattar ikkje næringssverksemid eller arbeid innanlands.

5.1.2 Gjeldande rett

Etter folketrygdlova § 23-2 første ledd skal ein arbeidsgivar i Noreg betale arbeidsgiveravgift av lønn og anna godtgjersle for arbeid som han pliktar å rapportere. Dette gjeld også om arbeidet er utført i utlandet av ein medarbeidar som bur der. Plikta til å svare arbeidsgiveravgift av yttingar til personar som bur i utlandet, følgjer plikta til å rapportere lønnsutbetalingar, slik det følgjer av likningslova § 6-2 og tilhøyrande forskrift 19. november 1990 nr. 932. Oppgåveplikta omfattar all utbetaling av arbeidsgodtgjersle, og det er ikkje noko vilkår at den som yter betalinga, sjølv er skattepliktig, eller at mottakaren må vere skattepliktig. Forskrifta gjer ikkje unntak for norske misjonærar eller andre personar som driv humanitært arbeid i utlandet.

Av forskrift 19. november 1990 nr. 932 følgjer det at det er gjort unntak frå rapporteringsplikta for lønn og anna godtgjersle for arbeid dersom utbetalingane skal belastast rekneskapen for den faste driftsstaden til ei norsk bedrift i eit land Noreg har skatteavtale med. Dei fleste humanitære arbeidaran oppheld seg truleg i land som Noreg ikkje har skatteavtale med. Dessutan er ikkje humanitært arbeid næ-

sjonar av religiøs art. SkL ser det som ei oppsmuldring av reglane om ein lagar særskilde reglar for visse grupper innanfor kategorien velgjerdorganisasjonar og allmennytige organisasjonar. SkL foreslår at der som det skal gjerast ei endring, så må i staden folketrygdlova § 23-2 åttande ledd endrast ved at dei beløpsgrensene som er sett for velgjerdorganisasjonar og allmennytige institusjonar, blir auka til eit akseptabelt nivå. Da kan ein forankre regelendringa i skatteevneprinsippet.

Skattedirektoratet har denne merknaden til forslaget:

"Finansdepartementets forslag innebærer at regelverket på dette området blir ytterligere komplisert og dermed vanskeligere å håndtere for ligningsmynnidhetene. Etatens erfaring tilsier at et unntak fra arbeidsgivaravgiftsplikten for en gruppe lett vil føre til en rekke grensedragningsproblemer. I denne sammenheng kan bl.a. nevnes spørsmål om hva som skal regnes som misjonsorganisasjon, religiøs menighet og humanitært eller filantropisk arbeid."

Vidare skriv direktoratet:

"For misjonærer som oppholder seg i et annet EØS-land, vil trygdeforholdene, og dermed plikten til å betale sosiale avgifter, følge reglene i Rådsforordning (EØF) nr. 1408/71. Direktoratet har forstått disse reglene slik at de innebærer at en person er omfattet av trygdelovgivningen enten i Norge (som pliktig trygdet) eller i utlandet. Dersom et avgiftsfritak for misjonærer bare skal omfatte personer som er frivillig trygdet i Norge, forstår vi det slik at alle arbeidstakere i EØS-land vil falle utenfor.

(...) Etter direktoratets oppfatning bør det gjøres oppmerksom [på] i forarbeidene til en eventuell lovendring at et fritak for arbeidsgivaravgift ikke gjelder i de tilfeller det foreligger avgiftsplikt i et annet EØS-land etter reglene i Rådsforordning (EØF) nr. 1408/71.

(...) Dersom et eventuelt avgiftsfritak utformes slik at det også vil omfatte personer som oppholder seg i et annet EØS-land, må det påses at de nye reglene ikke er i strid med EØS-avtalen."

I tillegg til desse merknadene har Skattedirektoratet også nokre merknader til korleis ein skal rekne ut lengda av opphaldet i utlandet.

Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH) støttar forslaget. HSH meiner likevel at forslaget bør utvidast til å gjelde for alle frivillige organisasjonar som har arbeidarar i utlandet utstasjonerte der i meir enn to år.

Landsorganisasjonen i Norge (LO) kan ikkje godta ei slik særskild behandling av religiøse organisasjonar, og foreslår derfor at regelendringa blir gjort gjeldande for både religiøse og humanitære organisasjonar.

Næringslivets Hovudorganisasjon (NHO) peiker på at reglane for arbeidsgivaravgift er generelle, og at det lenge har vore ei avgiftspolitisk linje at ein ikkje

brukar selektive avgiftslempingar som statsstønad til særskilde interesser eller særskilde grupper. NHO kan derfor på prinsipielt grunnlag ikkje gå inn for forslaget.

5.1.4 Vurderingar og forslag frå departementet si side

Likningsstyremaktene har avdekt svikt i misjonsselskapet si rapportering og innbetaling av arbeidsgivaravgift for utsende misjonærar. Styremaktene reagerte etter at det blei gjennomført bokettersyn hos eitt av misjonsselskapet. Der blei det avdekt at det ikkje hadde vore betalt arbeidsgivaravgift eller gjennomført lønnsrapportering for misjonærane.

Den avdekte svikten i rapportering og innbetaing av arbeidsgivaravgift frå misjonsselskapet si side for misjonærar utstasjonerte i utlandet, førte til at Stavanger tingrett den 2. april 2003 sa dom i sak mellom eit misjonsselskap og Staten v/Rogaland fylkesskattekontor. I dommen la retten til grunn at misjonsselskapet er arbeidsgivaravgiftspliktig for utsende misjonærar. Dommen er anka inn for Gulatings lagmannsrett, og ein reknar med at han blir behandla hausten 2004.

Misionsselskapet har mellom anna støtta seg til at det har vore ein langvarig praksis for at misjonsselskapet ikkje har mått svare arbeidsgivaravgift for utsende misjonærar. Det er nok rett som misjonsselskapet hevdar, at misjonsselskapet gjennom ei årrekke verken har rapportert lønn eller svart arbeidsgivaravgift for utsende misjonærar. Dette har ikkje vore medvite godkjent av likningsstyremaktene. Innbetaing av arbeidsgivaravgift byggjer på sjølvdeklaring, og likningsstyremaktene held seg til dei opplysingane som arbeidsgivaren sjølv gir. Styremaktene er i denne samanhengen i første omgang kommune-kasseraren. Det er dermed først ved ein kontroll eller eit bokettersyn at styremaktene kan oppdage slik manglande betaling av arbeidsgivaravgift.

Eit anna argument misjonsselskapet har nytt til fordel for den praksisen dei har følgt, er knytt til den årlege forskrifta gitt av Sosialdepartementet om avgifter til folketrygda for misjonærar og andre som er opptekne i folketrygda i medhald av folketrygdlova § 2-8 - frivillig medlemskap i trygda. Denne forskriften regulerer særskilde trygdeavgiftssatsar for den persongruppa som er omfatta av forskriften. Forskriften er, i samband med skattevedtaka, blitt vedteken med likelydande ordlyd kvart år fram til 2003. Etter § 1 i forskriften slik ho var fram til 2003, skal dei særlege satsane berre gjelde når arbeidsgivaren ikkje pliktar å betale arbeidsgivaravgift og dessutan ikkje tek på seg å betale ei slik avgift. Føresegna har dermed ikkje sjølv gitt noko fritak frå betaling av arbeidsgivaravgift, men det kan sjå ut til at ho har hatt som føresetnad at det er bestemt andre stader i regelverket at mi-

giftspliktige og skattytere ikke blir lidende urimelig under at myndighetene har laget uklare regler".

Komiteens flertall, alle unntatt Sosialistisk Venstreparti, støtter derfor Regjeringens forslag om å endre reglene for plikten til å betale arbeidsgiveravgift for misjonsorganisasjonenes arbeid i utlandet. Etter flertallets vurdering skaper dette tydelige og klare regler, samtidig som misjonsorganisasjonene ikke blir urimelig skadelidende.

Flertallet viser til at Regjeringen foreslår at fritaket for å betale arbeidsgiveravgift også gjøres gjeldende for humanitære organisasjoner som driver religiøst, humanitært eller filantropisk arbeid i utlandet. Flertallet slutter seg til dette forslaget, og støtter likebehandlingen av religiøse organisasjoner og andre humanitære organisasjoner. Flertallet viser til at humanitære organisasjoner ikke har hatt samme uklarheter hva angår forskrifter, og følgelig har betalt arbeidsgiveravgift. Flertallet viser til at Regjeringens forslag til lettelse derfor fører til en relativ bedre økonomisk situasjon for disse organisasjonene, og at provenyanslaget er 5 mill. kroner. Flertallet vil også understreke at endringen i loven ikke gjelder næringsvirksomhet eller innenlands arbeid.

Flertallet viser til at Regjeringens forslag kun innebærer fritak for personer som er utstasjonert i mer enn to år. Flertallet støtter dette forslaget, og peker på at en slik langsiktighet sikrer historisk kontinuitet i personens arbeid i utlandet. Flertallet viser videre til at dette er i samsvar med den praksis organisasjonene tidligere har lagt til grunn. Flertallet deler videre Regjeringens syn på praktiseringen av to-årsregelen, der regelen tar til å gjelde fra dag en, så fremt en kan vise til at oppholdet er ment å vare i minst to år.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kystpartiet sier seg enig i behovet for avklaring i regelverket og støtter derfor forslaget om fritak for arbeidsgiveravgift for misjonerorganisasjoner og humanitære organisasjoner.

Disse medlemmene synes imidlertid at et slikt fritak også bør vurderes for alle andre som jobber mer enn 2 år i utlandet og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en vurdering om innføring av fritak for arbeidsgiveravgift for alle som har arbeidsopphold på mer enn 2 år i utlandet."

Disse medlemmene ser det som svært positivt at norske arbeidstakere kan få internasjonal erfaring ved å ta arbeid i utlandet og er opptatt av å legge forholdene best mulig til rette for dette. Disse

medlemmer viser til at en viktig forutsetning for dette er at vi har et konkurransedyktig skattesystem for nordmenn som tar arbeid i utlandet.

Disse medlemmene fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en gjenomgang av hvor konkurransedyktig skattesystemet er for nordmenn som tar arbeid i utlandet."

Medlemene i komiteen fra Sosialistisk Venstreparti viser til desse medlemmene sitt prinsipielle syn om å gi økonomisk støtte til organisasjoner og føremål ein er for, gjennom direkte tilskott løyvd i statsbudsjettet og ikke gjennom utholing av skatte- og avgiftsregelverket. Desse medlemmene viser til at Regjeringa også ser ut til å dele dette synet, m.a. i Innst. S. nr. 122 (2003-2004) der finansministeren i brev til finanskomiteen av 9. februar 2004 skriv at:

"Omsynet til eit enkelt skattesystem talar for at ein bør unngå frådrag i inntekt som ikkje har direkte samanheng med å opptene inntekta. For å sikre størst mogleg samanheng mellom faktisk inntekt og skattekpliktig inntekt, bør økonomisk støtte til spesielle formål normalt gjevast gjennom direkte støtte framfor særskilte frådrag i inntekt. Som hovudregel vil også støtta vere meir målretta dersom den vert gitt gjennom direkte støtte enn gjennom særskilte frådrag eller andre særordningar i skattesystemet."

Finansministeren skriv i brev av 10. mars 2004 til Sosialistisk Venstreparti at grunnen til at Regjeringa no likevel har fremja forslag om fritak for plikta til å betale arbeidsgiveravgift for humanitært arbeid i utlandet, er at Finanskomiteen i Innst. O. nr. 46 (2001-2002) uttala at :

"Komiteen forutsetter at de aktuelle uklarhetene fjernes, og at avgiftspliktige og skatteytere ikke blir lidende urimelig under at myndigheten har laget uklare regler."

Desse medlemmene kan ikke sjå at denne merknaden skal leie til eit forslag om lovendring med verknad frå 1. januar 2004, og vil peike på at i alle fall desse medlemmene var av den oppfatning at organisasjonane ikkje skulle lide urimeleg for den tida styresmaktene hadde vedtatt uklare reglar, altså burde merknaden leie til eit forslag med verknad for fortid. Regjeringa skriv sjølv i Ot.prp. nr. 34 (2003-2004) at eventuelle uklare punkt i regelverket som følgde av den nemnde forskriftena no er fjerna. Då vert det for desse medlemmene vanskeleg å skjøne korleis Regjeringa kan hevde at forslaget til lov fremja i denne proposisjonen, og som ikkje har tilbakevirkande kraft, løysar utfordringa for dei organisasjonar

- b. verdipapirforetak (jf. lov av 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 1-4) og andre som har penger til forvaltning, og
c. pensjonskasser
plikt til å gi opplysninger om innskudds- og gjeldskonti som navngitt person, bo, selskap eller innretning har eller disponerer i vedkommende institusjon. Ved innhenting av opplysninger etter første og andre punktum plikter de å gi opplysninger om underbilag og transaksjoner, herunder hvem som er parter i transaksjonene.
2. Enhver som utfører eller har utført arbeid eller oppdrag for arbeidsgiveren, plikter på samme vilkår som i nr. 1 første punktum å gi opplysninger om sitt tjenesteforhold eller oppdrag knyttet til arbeidsgiveren.
3. Næringsdrivende plikter på samme vilkår som i nr. 1 første punktum å gi opplysninger om ethvert økonomisk mellomværende som vedkommende har eller har hatt med arbeidsgiveren, når opplysningene knytter seg til begge parters virksomhet. Det kan kreves opplysning om og spesifisert oppgave over varelevering og -kjøp, tjenester, vederlag og andre forhold som knytter seg til mellomværendet og oppgjøret for dette (dette gjelder også omsetning som er skjedd gjennom mellommann).
4. Også skattefogden og den som har fått fullmakt fra skattefogden eller skatteoppkreveren til å foreta bokettersyn etter § 47, kan kreve opplysninger etter nr. 1, nr. 2 og nr. 3 i denne bestemmelsen.

Ny § 47b skal lyde:

§ 47b

- Den som får pålegg om å gi opplysninger etter § 47a, kan klage over pålegget dersom vedkommende mener at han ikke har plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget.
- Klage, som kan være muntlig, må fremsettes straks når den pålegget angår er til stede, og elvers innen tre dager.
- Den som har gitt pålegget, skal enten omgjøre det, eller snarest mulig legge klagen frem for nærmeste overordnede forvaltningsorgan til avgjørelse.
- Ligningsloven §§ 3-6 nr. 4 og 3-7 gjelder tilsvarende.

Ny § 47c skal lyde:

§ 47c

- Skattedirektoratet og skattefogden kan pålegge den som ikke har etterkommet plikten til å gi opplysninger etter § 47a, å oppfylle sin plikt under en daglig løpende tvangsmult.

- Pålegg til selskap, forening, innretning eller organisasjon rettes til styret, og sendes hvert medlem i rekommendert brev. Tvangsmulken kan inndrives så vel hos medlemmene av styret som hos selskapet, foreningen, innretningen eller organisasjonen.
- Pålegget kan påklages til Skattedirektoratet innen 3 uker.
- Mulken tilfaller statskassen.
- Skatteinntaktsloven § 33 gjelder ved inndriving av tvangsmulkt tilfeller.
- Departementet, eller den det gir fullmakt, kan i særlige tilfeller ettergi påløpt mulkt.

II

Endringane under I trer i kraft straks.

B.

vedtak til lov

om endringar i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift

I lov av 19. juni 1969 om merverdiavgift gjør ein desse endringane:

I

§ 48 første ledd skal lyde:

Finansinstitusjoner (jf. lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet § 1-3) og andre som driver utlånsvirksomhet eller låneformidling som næring, verdipapirforetak (jf. lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 1-4) og andre som har penger til forvaltning og pensjonskasser plikter på avgiftsmyndighetenes forlangende å gi opplysning om navngitt næringsdrivendes midler som has til forvaltning og om avkastning av disse, om innskudds- og gjeldskonti, deposita og andre økonomiske mellomværende med navngitt næringsdrivende. Opplysningsplikten etter første punktum omfatter også opplysninger om underbilag og annen dokumentasjon til transaksjoner, herunder hvem som er parter i transaksjonene. Postoperatører plikter på avgiftsmyndighetenes forlangende å gi opplysninger om pengeforsendelse ved verdibrev for navngitt person, bo, selskap eller innretning.

§ 63 første ledd første punktum skal lyde:

Det skal ikke betales avgift ved innførsel av varer som nevnt i § 5 første ledd nr. 3, § 5 b første ledd nr. 4 bokstav d, § 16 første ledd nr. 7, 8 og 14 og § 17 første ledd nr. 1.

II

Endringane under I tek til å gjelde straks.

minnelig ettersyn i tre uker. Ligningssjefen kan bestemme at skattelisten også skal legges ut på annet kontor hvor ligningskontoret er representert. Utlegging av skatteliste kunngjøres. Det er ikke tillatt å kopiere, fotografere eller å benytte elektroniske hjelpeidler for å avlese opplysnin- ger i den utlagte skattelisten.

Skattedirektoratet kan gjøre skattelisten tilgjengelig på Internett i den perioden listen er lagt ut på ligningskontoret. Søk i denne listen kan bare gjennomføres når skattyters navn og poststed oppgis. Skattedirektoratet gir nærmere retningslinjer om hvordan slik publisering skal skje.

På anmodning skal opplysninger fra skattelisten om den enkelte skattyter vises skriftlig til ham selv, ektefelle, dødsbo, konkursbo eller domstol. Slike opplysninger kan også i rimelig utstrekning vises skriftlig til andre. Den som ønsker opplysninger, må oppgi skattyters navn og poststed. Skattedirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om utlevering av slike opplysninger.

4. *Departementet kan gi forskrifter til utfylling av bestemmelsene her.*

II

Endringane under I tek til å gjelde straks.

D.

vedtak til lov

om endring i lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v.

I lov av 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v. gjer ein denne endringa:

I

§ 1 andre ledd skal lyde:

Skatteplikt etter denne lov faller bort, og avløses av skatteplikt etter skatteloven, når vilkårene i skat-

teloven § 2-1 annet ledd for å anses som bosatt, er oppfylt. Trukket skatt etter denne lov § 7 omgjøres da til forskudd på skatt etter skatteinbetningsloven, men bare for så vidt gjelder trukket skatt i det inntektsåret artisten blir ansett som bosatt i riket. Trukket skatt etter § 7 i inntektsåret før artisten ble skattemessig bosatt i riket, anses som endelig skatt uten ligning.

II

Endringa under I trer i kraft straks, med verknad frå og med inntektsåret 2004.

E.

vedtak til lov

om endring i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

I lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjer ein denne endringa:

I

§ 23-2 niande ledd skal lyde:

Det skal ikke betales arbeidsgiveravgift av godt gjørelse for arbeid i utlandet når arbeidet er utført av en utenlandske arbeidstaker som ikke er medlem i trygden. *Det skal heller ikke betales arbeidsgiveravgift av godt gjørelse for religiøst, humanitært eller filantropisk arbeid utført av person utstasjonert i utlandet av misjonsselskap, menighet eller humanitær organisasjon, når oppholdet i utlandet varer i minst to år. Departementet kan i forskrift avgrense avgiftsfritaket etter andre punktum og gi regler til utfylling og gjennomføring av det.*

II

Endringa under I trer i kraft straks, med verknad frå og med 1. januar 2004.

Oslo, i finanskomiteen, den 25. mars 2004

Siv Jensen
leder

Bjørg Tørresdal
ordfører

*Alþingi
Erindi nr. þ 131/1385
komudagur 19.4. 2005*

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8 - 10

150 REYKJAVÍK

20. apríl 2005

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt og eignarskatt (birting álagningar- og skattskrár), 137. mál.

Samtökum atvinnulífsins hefur borist ofangreint lagafrumvarp til umsagnar. Í frumvarpinu felst að opinber birting og framlagning álagningar- og skattskráa landsmanna verði lögð af.

Telja verður að núgildandi ákvæði 98. gr. laganna, sem skylda skattstjóra til að leggja fram til opinberrar birtingar álagningar- og skattskrár, séu í andstöðu við grundvallarsjónarmið íslenskra laga um persónuvernd og friðhelgi einkalífs, sbr. m.a. 1. gr. laga nr. 77/2000, um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga. Ákvæðið felur því í sér frávik frá meginjónarmiði íslensks réttar. Til þess að slíkt frávik fái staðist þurfa gildar ástæður að liggja til grundvallar.

Upphafleg ástæða fyrir umræddum lagaákvæðum var sú að opinber birting skattskráa væri forsenda þess að gjaldendur gætu nýtt heimild til að kæra ákvörðun skattyfirvalda á tekjuskatti og eignarskatti þriðja manns. Kærheimild þessi var hins vegar felld niður með lagabreytingu árið 1962. Einig virðist framlagning álagningar- og skattskráa hafa verið hugsuð sem þáttur í skatteftirliti og ætlað að koma í veg fyrir undanskot frá skatti. Samkvæmt frumvarpinu er þó ekki gert ráð fyrir að dregið verði úr þeim úrræðum sem skattyfirvöld hafa til að sinna virku skatteftirliti og bregðast við undanskotum frá skatti. Þá liggur ekki fyrir að ákvæði um opinbera birtingu skattskrár hafi í raun skipt miklu máli til að tryggja virkt skatteftirlit. Eru forsendur fyrir umræddum lagaákvæðum því ekki lengur fyrir hendi.

Með hliðsjón af framanrituðu leggja Samtök atvinnulífsins því til að frumvarpið verði samþykkt.

Virðingarfyllst,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Hannes G. Sigurðsson
Hannes G. Sigurðsson

Aðsetur:
Borgartún 35
105 Reykjavík

Sími:
591 00 00

Bréf sími:
591 00 50

Netfang:
sa@sa.is

Veffang:
www.sa.is

Alþingi
Erindi nr. p 131/1283
komudagur 13.4. 2005

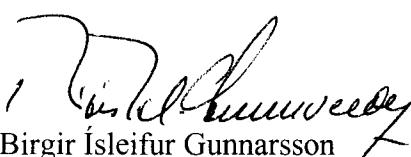
12. apríl 2005
SÍ-21962

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Með bréfi dags. 30. mars 2005 óskaði efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis eftir umsögn Seðlabanka Íslands um frumvarp til laga um tekjuskatt og eignarskatt, 137. mál, birting skattskrár.

Seðlabanki Íslands tekur ekki afstöðu til frumvarpsins.

Virðingarfyllst
SEÐLABANKI ÍSLANDS

Birgir Ísleifur Gunnarsson
formaður bankastjórnar

Eiríkur Guðnason
bankastjóri

SEÐLABANKI ÍSLANDS

KALKOFNSVEGI 1 · 150 REYKJAVÍK
SÍMI: 569 9600 · NETFANG: sedlabanki@sedlabanki.is · BRÉFASÍMI: 569 9605

Alþingi
Erindi nr. P 131/1304
komudagur 14.4. 2005

ALÞINGI ÍSLENDINGA
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8 – 10

SKATTRANNSÓKNARSTJÓRI
RÍKISINS

150 REYKJAVÍK

TILVÍSUN

SEP/eeg/05/0870

DAGSETNING

12.04.2005

Efni: Umsögn skattrannsóknarstjóra ríkisins vegna frumvarps til breytingu á lögum um tekjuskatt og eignarskatt, 137. mál birting skattskrár.

Skattrannsóknarstjóra ríkisins hefur borist bréf Efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis dags. 30. mars 2005, þar sem óskað er umsagnar skattrannsóknarstjóra ríkisins um frumvarp til breytinga á lögum um tekjuskatt og eignarskatt, birting skattskrár, 137. mál, þingskjal 131. Af því tilefni er Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis látin í té svohljóðandi:

u m s ö g n :

I. Um efnisákvæði 98. gr. laga nr. 90/2003 og söguleg þróun ákvæðisins

Birting á niðurstöðu álagningar opinberra gjalda ár hvert byggir á ákvæðum 98. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt og eignarskatt. Efnisákvæði þeirrar lagagreinar er margþætt þar sem skattstjórum eru lagðar eftirfarandi skyldur á herðar:

- semja og leggja fram álagningarskrá eftir sveitarfélögum þar sem tilgreindir eru skattar sem lagðir eru á hvern skattaðila
- senda hverjum skattaðila tilkynningu um álagningu
- auglýsa rækilega að álagningu sé lokið
- greina frá hvar og hvenær álagningarskrár liggi frammi
- tilkynna innheimtumönum ríkissjóðs, ríkisskattstjóra og ríkisendurskoðanda um álagninguna
- leggja fram skattskrá eftir lok kærumeðferðar
- heimilað að birta með opinberum hætti upplýsingar um álagða skatta
- heimilað útgáfu upplýsinga um álagða skatta í heild eða hluta.

Af lagaákvæði þessu má skýrlega ráða að löggjafinn hefur við samningu þess lagt á það áherslu að allar álagningarupplýsingar skulu vera öllum borgurum þessa lands aðgengilegar í tiltekinn tíma. Upphaflegur tilgangur þessa ákvæðis var raunar sa að gæta þess að álagning opinberra gjalda væri rétt og þáttur í því var að kunngera álagninguna opinberlega. Var álagningarfyrirkomulagið nokkuð annað á sínum tíma en nú er. Þá var lagt á „eftir eftum og ástæðum“ eins og það var orðað. Byggði álagning þeirra tíma þannig talsvert á huglægri afstöðu svokallaðra niðurjöfnunarnefnda um aðstæður

einstakra skattaðila. Með opinberri birtingu á sínum tíma var öllum heimilað að kæra álagningu samborgara sinna til hækunar eða lækkunar eftir aðstæðum. Þannig var beinlínis verið að skapa vitnesku þjóðfélagsins um hvort hver maður hefði lagt sitt af mörkum til hinna sameiginlegu þarfa þjóðfélagsins en ekki síður hvort hlutaðeigandi skattyfirvöld hafi rækt skyldur sínar.

Aðstæður síðan hafa vitaskuld breyst mikið. Var það með skattkerfisbreytingunni 1962 sem mesta breytingin verður, þegar farið var að leggja á eftir fyrirfram ákveðnum hlutrænum forsendum óháð huglægu mati. Áður hafði um nokkra áratuga skeið verið notast við skattprósentur, svokallaðan skattstiga en niðurjöfnunarnefndir höfðu heimild til að hækka skattprósentur og þá hækka álagninguna. Var það kallað að „teygja“ á gjaldandanum þegar farið var upp fyrir efstu mörk skattstigans. Sömuleiðis gat niðurjöfnunarnefnd lækkað eftir atvikum álagninguna eða öllu heldur forsendur álagningaránnar þannig að hún varð lægri en ella.

II. Skattframkvæmd og þýðing 98. gr. í því ljósi

Á síðari árum hefur birting niðurstöðu álagningar haft á sér nokkuð annan blæ. Annars vegar er með framlagningu álagningarskrá opinberlega skýrt frá hvaða einstaklingar og lögaðilar greiða hæst gjöld og hins vegar er í fjölmörgum fjallað um þekkta einstaklinga sem þykja ekki greiða mikil opinber gjöld. Í reynd er þá verið að vekja athygli skattyfirvalda – þótt með óbeinum hætti sé – að álagningin og skattskil viðkomandi kunni að vera athugunarverð. Er það raunar staðreynð að fjölmörg dæmi hafa komið upp á undanförnum árum þar sem eftir athugun skattyfirvalda eða rannsóknar skattrannsóknarstjóra, hafi verið tilefni til endurákvörðunar opinberra gjalda í kjölfar slíkra ábendinga eða opinberrar umfjöllunar. Ef hætt yrði að birta álagningarskrár eða eftir atvikum skattskrár opinberlega, yrði ekkert um slikar ábendingar. Afleiðing þess yrði vitaskuld sú að eitthvað yrði um að villur finnist ekki eða röng framtalsgerð leiðréttist ekki. Þannig myndu tekjur ríkissjóðs og sveitarfélaga skerðast þar sem ekki upplýstist um vanframtalda álagningu.

Rétt er að hafa í huga að skattstjórar komast aldrei yfir öll skattframtöl með nægjanlega tryggum hætti og því er slíkt borgaraeftirlit í þessu formi bæði aðhald að skattyfirvöldum og viss öryggisventill. Ætið gerist það á hverju ári að í gegnum álagningarvinnslu fara skattframtöl sem eru efnislega röng ýmist með beinum ásetningi eða vegna óviljaatvika. Fyrir því eru mörg fordæmi að tekist hefur að forða slysum hvað þetta varðar vegna árvekni borgara eða starfsmanna skattyfirvalda þegar farið er að fjalla um einstaka skattaðila og greiðslugetu þeirra opinberlega.

Á undanförnum árum hefur verið að notast við vélræna yfirferð skattframtala og vélrænar áætlanir og í þeim tilvikum sæta viðkomandi skattframtöl aldrei sjálfstæðri athugun. Þess eru m.a. dæmi að vélræn yfirferð skattframtala hefur hleypt í gegn röngum skattframtölum. Í ljósi þess hve mörg framtöl fá árlega litla eða enga meðhöndlun skattyfirvalda aðra en vélræna yfirferð er birting álagningarápplysinga æskilegur öryggisventill.

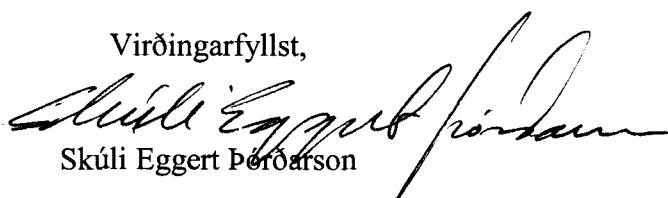
Birting álagningaráupplýsinga hefur á undanförnum árum haft töluverð mikil aðhaldsáhrif, annars vegar verið að störfum skattyfirvalda og hins vegar að skattaðilum þar sem ætla verður að gengið sé frá skattframtíolum með það í huga að þær upplýsingar kunna að verða birtar. Ef breyting samkvæmt þingskjali 137 yrði að lögum myndi þetta hvort tveggja hverfa.

Þá er rétt að nefna sérstaklega að það er hluti af forsendum opinberrar birtingar að finna villur í álagningunni. Með lögum 40/1978 var gert ráð fyrir því að ekki skyldi leggja fram álagningarskrár heldur skattskrár. Varð það svo um tveggja ára skeið á árunum 1980 - 1982. Byggðist sú framkvæmd á þeim sjónarmiðum að skattskrár væru „réttari” en álagningarskrár í þeirri merkingu að öll kæruafgreiðsla væri þá lokið eigi síðar en tveimur mánuðum eftir að kærufresti lyki eða u.p.b. þremur mánuðum eftir að álagningu lauk. Reynolds varð hins vegar allt önnur og skattskrár voru ekki tilbúnar fyrr en tæpu ári eftir lok álagningar. Því var eftirlitshlutverk þeirra mjög takmarkað ekki síst eftir að svo nálægt nýju skattári var komið. Sætti þessi tilhögun fjölmörgum athugasemdum um að ekki fengjust lagðar fram álagningaráupplýsingar svo og að þegar þær loks kæmu fram væru þær úreltar. Var því lögunum breytt að nýju og upp var aftur tekið að leggja álagningarskrár fram opinberlega.

III. Niðurstöður.

Samkvæmt framansögðu verður ekki talið að það sé skynsamlegt að hætta birtingu álagningars- og skattskráa út frá forsendum almenns aðhalds. Afstaða embættis skattransónarstjóra ríkisins byggist einvörðungu út frá forsendum um hvaða áhrif birting slíkra upplýsinga hefði á almenn skattskil og skattheimtu. Er það líklegt að tekjur ríkissjóðs og sveitarfélaga myndu minnka vegna aukinna skattsvika sem ætla verður að geti orðið með minnkuðu aðhaldi.

Virðingarfyllst,

Skúli Eggert Þóðarson

*Alþingi
Erindi nr. P 131/1384
komudagur 19.4.2005*

**Nefndasvið Alþingis
b.t. Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík**

Reykjavík, 15.apríl 2005

Efni: Umsögn SVP um frumvarp tekjuskatt og eignarskatt, 137.mál, birting skattskrár.

SVP-Samtök verslunar og þjónustu (SVP) hafa yfirfarið umrætt frumvarp sem snýr að því að hætt verði birtingu skattskrár eins og tíðkast hefur um árabil við misjafnar undirtektir landsmanna.

Reifun máls

SVP telja birtingu skattskrár ekki uppfylla neina brýna þörf að því gefnu að það eftirlitskerfi sem í gildi er samkvæmt lögum virki eins og því er ætlað. Ef vanhöld eru á því þá á að endurskoða það kerfi en ekki beita þeirri aðferð að birta skattskrár sem eðlilega hlýtur að vera skýringarlaust og valda með því e.t.v. misskilningi og ranghugmyndum.

Lokaorð

SVP- Samtök verslunar og þjónustu mæla með samþykkt þessa frumvarps.

Virðingarfyllst,

Sigurður Jónsson framkvæmdastjóri

*Alþingi
Erindi nr. þ 131/1562
komudagur 25.4.2005*

**Nefndasvið Alþingis
b.t. Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík**

Reykjavík, 15.apríl 2005

Efni: Umsögn SVP um frumvarp tekjuskatt og eignarskatt, 137.mál, birting skattskrár.

SVP-Samtök verslunar og þjónustu (SVP) hafa yfirfarið umrætt frumvarp sem snýr að því að hætt verði birtingu skattskrár eins og tíðkast hefur um árabil við misjafnar undirtektir landsmanna.

Reifun máls

SVP telja birtingu skattskrár ekki uppfylla neina brýna þörf að því gefnu að það eftirlitskerfi sem í gildi er samkvæmt lögum virki eins og því er ætlað. Ef vanhöld eru á því þá á að endurskoða það kerfi en ekki beita þeirri aðferð að birta skattskrár sem eðlilega hlýtur að vera skýringarlaust og valda með því e.t.v. misskilningi og ranghugmyndum.

Lokaorð

SVP- Samtök verslunar og þjónustu mæla með samþykkt þessa frumvarps.

Virðingarfyllst,

Sigurður Jónsson framkvæmdastjóri

Sýslumannafélag Íslands.

*Alþingi
Erindi nr. þ 131 / 1174
komudagur 6. 4. 2005*

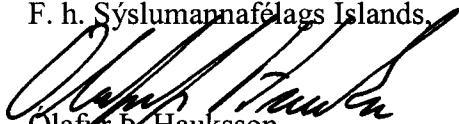
Akranes 5. 4. 2005.

Nefndarsvið Alþingis,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík.

Með bréfi dagsettu 30. mars sl. fór efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis fram á umsögn Sýslumannafélags Íslands um frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 90/2003 um tekju- og eignarskatt, 137. mál, birting skattskrár.

Stjórn félagsins hefur fjallaði um frumvarpið. Niðurstaðan varð sú að Sýslumannafélagi Íslands gerir ekki athugasemdir við ofangreint frumvarp til laga.

F. h. Sýslumannafélags Íslands,

Olafur P. Hauksson.

*Alþingi
Erindi nr. P 131/1354
komudagur 18.4.2005*

VERSLUNARRÁÐ
ÍSLANDS

ICELAND CHAMBER
OF COMMERCE
Stofnað 1917

SAMTÖK
VIÐSKIPTALÍFSINS

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
b/t Stefnáns Árna Auðólfssonar, nefndarritara
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 14. apríl 2005.

Efni: Frv. til l. um um br. á l. nr. 90/2003 um tekju/eignask (137. mál).

Verslunarráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp. Verslunarráð hefur margt að athuga við reglur um birtingu álagningaskrár. Með tilliti til eðli máls en ekki síður í ljósi þess hvernig framkvæmdin hefur þróast síðustu ár, að því er virðist stjórnlaust, telur Verslunarráð ekki eðlilegt að álagningaskrá og skattskrá séu gerðar opinberar.

Athyglisvert hefur verið að fylgjast með starfsháttum skattstjóra í kringum hina lögbundnu birtingu. Þó skattstjórum sé skyld að leggja fram álagningaskrár í tvær vikur hlýtur það að teljast með ólíkindum hvernig staðið er að því. Þannig hafa skattstjórar ekki látið það nægja að leggja skrárnar fram eins og lög mæla einungis fyrir um heldur leggja þeir mikla vinnu í að koma upplýsingum úr skránni til fjölmöðla, sem þeim er hvorki skyld né, að margra mati, heimilt. Þannig vinna skattstjórar sérstakan lista upp úr skránni yfir tekjuhæstu einstaklingana í hverju umdæmi. Þeir kannast jafnvel við slíka lista sem „hákarlalista“ og telja mikla hefð fyrir útgáfu þeirra, rétt eins og ekkert sé sjálfsagðara en að embættismenn séu á mála hjá fjölmöðum. Til að bæta um betur fá fjölmöðlar svo sendar álagningaskrár á tölvutæku formi frá skattstjórum til að auðvelda þá æsifréttamennsku sem stöðugt færist í vöxt.

Þó virðist sem mönnum finnist ekki nóg að gert með því að dreifa álagningaskrám til fjölmöðla heldur ganga endurrit úr álagningaskrám kaupum og sölum. Eintakið er selt á tugi þúsunda hverjum sem áhuga hefur. Álagningaskrá er með öðrum orðum komin í eina allsherjardreifingu í þjóðfélaginu í ágúst ár hvert án þess að nokkurri lagaheimild fyrir því sé til að dreifa. Verslunarráð telur óraveg frá þróngri heimild skattstjóra til upplýsingagjafar úr álagningaskrá til þeirrar viðamiklu dreifingar á skránni sem stunduð hefur verið undanfarin ár.

Póstáritun:
Verslunarráð Íslands
Húsi verslunarinnar
Kringlan 7
103 Reykjavík

Sími: 510 7100
Bréfsími: 568 6564
Netfang: mottaka@chamber.is
Website: www.chamber.is

VERSLUNARRÁÐ
ÍSLANDS

ICELAND CHAMBER
OF COMMERCE
Stofnað 1917

SAMTÖK
VIÐSKIPTALÍFSINS

Sérstaklega er vert að hafa í huga að stjórnsýslulögum frá árinu 1993 er einmitt ætlað að tryggja þau réttindi þegnanna sem opinber birting skattskrá helgaðist af upphaflega; nefnilega rétturinn til upplýsinga um grundvöll viðmiðunar tekna og eigna til myndunar skattstofns og kæruheimildir vegna slíkra ákvarðana. Engin rök standa því lengur til þess að opinber birting sé viðhofð.

Verslunarráð styður því ofangreint frumvarp og hvetur til þess að það nái fram að ganga.

Virðingarfyllst,
f.h. Verslunarráðs Íslands,

Sigríður Á. Andersen.

Póstáritun:

Verslunarráð Íslands
Húsi verslunarinnar
Kringlan 7
103 Reykjavík

Sími: 510 7100

Bréfsími: 568 6564

Netfang: mottaka@chamber.is
Website: www.chamber.is